

Poglavlje 5.1

Opće odredbe

5.1.1 Primjena i opće odredbe

U ovomu dijelu objašnjenje su odredbe za otpremu opasnih tvari koje se odnose na označavanje, obilježavanje i dokumentaciju te, ovisno o slučaju, odobravanje otpreme i prethodne obavijesti.

5.1.2 Uporaba zaštitne ambalaže

5.1.2.1 Izmijeniti i dopuniti stavak (a) da glasi kako slijedi:

- (a) osim ako nisu vidljive oznake i naljepnice zahtijevane u Poglavlju 5.2, osim 5.2.1.3 do 5.2.1.6, 5.2.1.7.2 do 5.2.1.7.8 i 5.2.1.10 koje predstavljaju sve opasne tvari u zaštitnoj ambalaži, zaštitna ambalaža mora biti:
 - (i) označena riječju „ZAŠTITNA AMBALAŽA“. Slova oznake „ZAŠTITNA AMBALAŽA“ moraju biti visoka najmanje 12 mm. Oznaka će biti na službenom jeziku zemlje podrijetla i također, ako taj jezik nije engleski, francuski ili njemački, na engleskom, francuskom ili njemačkom, osim ako sporazumi, ako postoje, a zaključeni su među državama uključenima u predmetni prijevoz ne propisuju drugačije; i
 - (ii) obilježene i označene UN brojem i drugim oznakama, kako se zahtjeva za pakete u Poglavlju 5.2, osim 5.2.1.3 do 5.2.1.6, 5.2.1.7.2 do 5.2.1.7.8 i 5.2.1.10, za svaki element opasnih tereta koji se nalazi u zaštitnoj ambalaži. Svaka primjenjiva oznaka ili naljepnica treba se primijeniti samo jednom.

Obilježavanje zaštitne ambalaže koja sadrži radioaktivni materijal mora biti u skladu s 5.2.2.1.11.

- (b) strelice smjera prikazane u točki 5.2.1.10 moraju se staviti na dvije nasuprotne stranice zaštitne ambalaže koja sadrži pakete označene u skladu s 5.2.1.10.1, osim ako oznake ne ostanu vidljive.

5.1.2.2 Svaki paket opasnih tvari koji je u zaštitnoj ambalaži, mora biti u skladu sa svim vrijedećim odredbama u Propisu RID. Zaštitna ambalaža ne smije naštetiti funkciji koja je namijenjena svakom paketu.

5.1.2.3 Svaki paket na kojem su strelice smjera postavljanja prema 5.2.1.10 i koji je u zaštitnoj ambalaži ili u velikoj ambalaži mora biti okrenuto kako određuje oznaka.

5.1.2.4 Zabrane o mješovitom utovaru odnose se i na ovu zaštitnu ambalažu .

5.1.3 Prazne neočišćene ambalaže (uključujući IBC-e i velike ambalaže), cisterne, vagoni i kontejneri za prijevoz rasutog tereta

5.1.3.1 Prazna neočišćena ambalaža (uključujući IBC-e i velike ambalaže), cisterne (uključujući vagone cisterne, baterijske vagone, demontabilne spremnike, prienosne spremnike, spremnik-kontejnere, MEGC-e), vagoni i kontejneri za prijevoz rasutog tereta u kojima su bile opasne tvari različitih klasa koje nisu Klasa 7, moraju biti označeni i obilježeni kao da su puni.

NAPOMENA: Za dokumentaciju, vidi Poglavlje 5.4.

5.1.3.2 Kontejneri, cisterne, IBC-i, te druge ambalaže i zaštitne ambalaže, ne smiju se koristiti za skladištenje ili prijevoz ostalih tvari, osim ako nisu dekontaminirani ispod razine od 0,4 Bq/cm² za beta i gama emitere i alfa emitere niske toksičnosti i 0,04 Bq/cm² za sve ostale alfa emitente.

5.1.4 Mješovito pakiranje

Kad su dvije ili više opasnih tvari zapakirane u istoj vanjskoj ambalaži, paket mora biti obilježen i označen prema zahtjevu za svaku tvar ili predmet. Ako je ista listica opasnosti obvezna za različite tvari, potrebno je staviti ju samo jedanput.

5.1.5 Opće odredbe za Klasu 7

5.1.5.1 Odobrenje za otpremu i obavijest

5.1.5.1.1 Općenito

Uz odobrenja konstrukcije paketa, opisana u poglavlju 6.4, u određenim okolnostima zahtijeva se i višestrano odobrenje za otpremu (5.1.5.1.2 i 5.1.5.1.3). U nekim okolnostima potrebno je o otpremi (5.1.5.1.4) obavijestiti i nadležna tijela.

5.1.5.1.2 Odobrenje za otpremu

Višestrano odobrenje zahtijeva se:

- (a) za otpremu paketa tip B(M) koji nisu u skladu s uvjetima u 6.4.7.5 ili su konstruirani tako da je moguće povremeno prozračivanje uz nadzor;
- (b) za otpremu paketa tip B(M) koji sadrže radioaktivni materijal čija je aktivnost veća od 3000 A₁ ili 3000 A₂, ovisno o slučaju, ili 1000 TBq, prema tome koji je niži;
- (c) za otpremu paketa koji sadrže fisijske materijale ako je zbroj indeksa granične sigurnosti paketa u pojedinom vagonu ili kontejneru iznad 50; i
- (d) (rezervirano)
- (e) otprema SCO-III.

osim što nadležno tijelo može odobriti prijevoz u ili kroz svoju državu, bez odobrenja otpreme, posebnom odredbom u svojem odobrenju oblika (vidi 5.1.5.2.1).

5.1.5.1.3 Odobrenje za otpremu prema posebnom sporazumu

Nadležno tijelo može odobriti odredbe prema kojima se pošiljka, koja ne udovoljava svim vrijedećim uvjetima u Propisu RID, može prevoziti prema posebnom sporazumu (vidi 1.7.4).

5.1.5.1.4 Obavijesti

Obavijest nadležnim tijelima upućuje se prema sljedećim zahtjevima:

- (a) prije prve otpreme svakoga paketa za kojeg je potrebno odobrenje nadležnoga tijela, pošiljatelj mora voditi brigu o tome da su primjerci svake vrijedeće potvrde nadležnoga tijela, koja se odnosi na oblik toga paketa, dostavljeni nadležnom tijelu države podrijetla pošiljke i nadležnomu tijelu svake države kroz koju ili u koju se prevozi pošiljka. Pošiljatelj nije obavezan čekati potvrdu primitka nadležnoga tijela, a nadležno tijelo nije obvezno potvrditi primitak takve potvrde.
- (b) za svaku od sljedećih vrsta pošiljka:
 - (i) paketi tip C koji sadrže radioaktivni materijal čija je aktivnost veća od 3000 A₁ ili 3000 A₂, ovisno o slučaju, ili 1000 TBq, prema tome koji je niži;
 - (ii) paketi tip B(U) koji sadrže radioaktivni materijal čija je aktivnost veća od 3000 A₁ ili 3000 A₂, ovisno o slučaju, ili 1000 TBq, prema tome koji je niži;
 - (iii) paketi tip B(M);
 - (iv) otprema prema posebnomu sporazumu;

Pošiljatelj mora obavijestiti nadležno tijelo države podrijetla pošiljke i nadležno tijelo svake države kroz koju ili u koju se prevozi pošiljka. Obavijest mora biti **dostavljena** svakomu nadležnom tijelu prije početka otpreme; poželjno je najmanje sedam dana unaprijed.
- (c) Pošiljatelj nije obavezan poslati posebnu obavijest ako je potrební podatak uključen u zahtjev za odobrenje otpreme (vidi 6.4.23.2).
- (d) Obavijest o pošiljci mora uključivati:
 - (i) dostatnu količinu podataka da se može identificirati paket ili paketi, uključujući sve brojeve vrijedeće potvrde i identifikacijske oznake;
 - (ii) podatke o datumu pošiljke, očekivani nadnevak dolaska i predloženi itinerar;
 - (iii) naziv(e) radioaktivnog(ih) materijala ili nuklida;
 - (iv) opise fizičkih i kemijskih oblika radioaktivnih materijala, je li riječ o posebnomu obliku radioaktivnoga materijala ili slabo raspršivomu radioaktivnom materijalu; i
 - (v) najveću aktivnost radioaktivnih sadržaja za vrijeme prijevoza izraženu u bekerelima (Bq) s odgovarajućom oznakom SI prefiksa (vidi 1.2.2.1). Za fisijski materijal, težina fisijskoga materijala (ili svakog fisijskog nuklida za smjese, kada je prikladno) u gramima (g), ili njezinim višekratnicima, može se koristiti umjesto aktivnosti.

5.1.5.2 Odobrenja koje izdaje nadležno tijelo

5.1.5.2.1 U odobrenjima koje izdaje nadležno tijelo zahtijeva se sljedeće:

- (a) oblik paketa:

- (i) za posebni oblik radioaktivnoga materijala;
- (ii) slabo raspršivi radioaktivni materijal;
- (iii) fisijski materijal izuzetog pod 2.2.7.2.3.5 (f);
- (iv) paketi koji sadrže 0,1 kg ili više uranijeva heksafluorida;
- (v) paketi koji sadrže fisijske materijale, osim ako nisu izuzeti točkom 2.2.7.2.3.5, 6.4.11.2 ili 6.4.11.3;
- (vi) paketi tip B(U) i paketi tip B(M);
- (vii) paketi tip C.

- (b) posebne sporazume;
- (c) određene pošiljke (vidi 5.1.5.1.2);
- (d) određivanje osnovnih vrijednosti radionuklida navedenih u 2.2.7.2.2.1 za pojedine radionuklide koji nisu navedeni u Tablici 2.2.7.2.2.1 (vidi 2.2.7.2.2.2 (a));
- (e) alternativne granice aktivnosti za izuzete pošiljke instrumenta ili predmeta (vidi 2.2.7.2.2.2 (b)).

Odobrenjima se mora potvrđivati da su ispunjeni svi vrijedeći uvjet; a također i uvjerenja izdana za oblik moraju imati identifikacijsku oznaku.

Odobrenja za konstrukciju paketa i otpremu mogu biti spojena u jednu potvrdu.

Potvrde i zahtjevi za izdavanje takvih potvrda moraju biti u skladu s uvjetima u 6.4.23.

5.1.5.2.2 Pošiljatelj mora posjedovati primjerak svake vrijedeće potvrde.

5.1.5.2.3 Za konstrukcije paketa za koje nije potrebno da nadležno tijelo izda odobrenje, pošiljatelj na zahtjev nadležnomu tijelu mora omogućiti pregled dokumenata kojima se dokazuje sukladnost paketa sa svim vrijedećim uvjetima.

5.1.5.3 Određivanje prijevoznog indeksa (TI) i indeksa granične sigurnosti (CSI)

5.1.5.3.1 Prijevozni indeks za paket (TI), zaštitnu ambalažu ili kontejner, ili za nezapakirane LSA-I ili **SCO-I ili SCO-III**, mora biti izveden u skladu sa sljedećim postupkom:

- (a) odrediti **maksimalna brzina doze** u jedinicama milisieverta po satu (mSv/h) na udaljenosti od 1 m od vanjske površine paketa, zaštitne ambalaže, kontejnera ili nezapakiranih LSA-I i **SCO-I ili SCO-III**. Utvrđena vrijednost množi se sa 100.
Za rude uranija i torija i njihove koncentrate, **maksimalna brzina doze** u bilo kojoj točki 1 m od vanjske površine tereta može se uzeti kao:
0,4 mSv/h za rude i fizičke koncentrate uranija i torija;
0,3 mSv/h za kemijske koncentrate torija;
0,02 mSv/h za kemijske koncentrate uranija, osim uranij heksafluorida;
- (b) za cisterne, kontejnere i nezapakirane LSA-I i SCO-I i SCO-III, vrijednost određena u gornjem koraku (a) množi se s odgovarajućim faktorom iz Tablice 5.1.5.3.1;

- (c) vrijednost dobivena u gornjim koracima (a) i (b) mora biti zaokružena na prvu decimalu (npr. 1,13 postaje 1,2), osim što se vrijednost od 0,05 ili manja može smatrati kao nula i dobiveni broj predstavlja vrijednost TI.

Tablica 5.1.5.3.1: Faktori množenja za cisterne, kontejnere i nezapakirane LSA-I i SCO-I i SCO-III

Veličina tereta ^(a)	Faktor množenja
veličina tereta $\leq 1 \text{ m}^2$	1
$1 \text{ m}^2 < \text{veličina tereta} \leq 5 \text{ m}^2$	2
$5 \text{ m}^2 < \text{veličina tereta} \leq 20 \text{ m}^2$	3
$20 \text{ m}^2 < \text{veličina tereta}$	10

^(a) Najveća površina poprečnog presjeka tereta koji se mjeri.

5.1.5.3.2 Prijevozni indeks za svaku krutu zaštitnu ambalažu, kontejner ili vagon mora se odrediti kao zbroj TI-ova sadržanih u svim paketima. Za otpremu od pojedinačnog pošiljatelja pošiljatelj može odrediti TI izravnim mjerenjem brzine doze

Za zaštitnu ambalažu koja nije kruta TI se određuje samo kao zbroj TI-ova svih paketa u zaštitnoj ambalaži.

5.1.5.3.3 Indeks granične sigurnosti za svaku zaštitnu ambalažu ili kontejner mora se odrediti kao zbroj CSI svih sadržanih paketa. Isti postupak primjenjuje se za utvrđivanje sveukupnog zbroja CSI u pošiljci ili u vagonu.

5.1.5.3.4 Paketi, zaštitne ambalaže i kontejneri moraju se razvrstati u kategorije I-BIJELO, II-ŽUTO ili III-ŽUTO u skladu s uvjetima navedenima u Tablici 5.1.5.3.4. i uz sljedeće zahtjeve:

- (a) za paket, zaštitnu ambalažu ili kontejner, oba prijevozna indeksa i brzina doze na površini moraju se uzeti u obzir u određivanju odgovarajuće kategorije. Kada prijevozni indeks zadovoljava uvjet za jednu kategoriju a brzina površinske doze zadovoljava uvjet za različitu kategoriju, paket, zaštitnu ambalažu ili kontejner mora se rasporediti u višu kategoriju. U tu svrhu, kategorija I-BIJELO smatra se najnižom kategorijom;
- (b) TI određuje se u skladu s postupcima navedenima u 5.1.5.3.1 i 5.1.5.3.2;
- (c) ako je brzina površinske doze veća od 2 mSv/h, paket ili zaštitna ambalaža prevoze se pod ekskluzivnom uporabom i prema odredbama iz 7.5.11, CW 33 (3.5) (a);
- (d) paketi koji se prevoze prema posebnom dogovoru moraju se razvrstati u kategoriju III-ŽUTO, osim prema odredbama pododjeljka 5.1.5.3.5;
- (e) zaštitna ambalaža ili kontejner koji sadržava pakete koji se prevoze prema posebnom dogovoru razvrstava se u kategoriju III-ŽUTO, prema odredbama pododjeljka 5.1.5.3.5.

Tablica 5.1.5.3.4: Kategorije paketa, zaštitnih ambalaža i kontejnera

Uvjeti		Kategorija
Prijevozni indeks (TI)	Maksimalna brzina doze u bilo kojoj točki na vanjskoj površini	
0 ^(a)	Ne veći od 0,005 mSv/h	I-BIJELO
Veći od 0 ali ne veći od 1 ^(a)	Veći od 0,005 mSv/h ali ne veći od 0,5 mSv/h	II-ŽUTO
Veći od 1 ali ne veći od 10	Veći od 0,5 mSv/h ali ne veći od 2 mSv/h	III-ŽUTO
Veći od 10	Veći od 2 mSv/h ali ne veći od 10 mSv/h	III-ŽUTO ^(b)

(a) Ako izmjereni TI nije veći od 0,05, navedena vrijednost može biti nula u skladu s 5.1.5.3.1 (c).

(b) Također se prevozi za ekskluzivnu uporabu osim za kontejnere (vidi Tablicu D u 7.5.11 CW 33 (3.3)).

5.1.5.3.5 U svim slučajevima međunarodnog prijevoza paketa za koje su potrebni odobrenje konstrukcije ili prijevoza nadležnog tijela, te na koja se primjenjuju različite vrste odobrenje u različitim državama kroz koje se paket prevozi, kategorizacija je u skladu s potvrdom države podrijetla konstrukcije.

5.1.5.4 Posebne odredbe za izuzete pakete radioaktivnih materijala Klase 7

5.1.5.4.1 Izuzeti paketi radioaktivnog materijala Klase 7 moraju s vanjske strane ambalaže imati čitku i trajnu oznaku koja sadrži:

- (a) UN broj kojem prethode slova "UN";
- (b) identifikacija ili pošiljatelja ili primatelja, ili oboje; i
- (c) dozvoljena bruto masa ako prelazi 50 kg.

5.1.5.4.2 Zahtjevi za dokumentacijom poglavlja 5.4 ne vrijede za izuzeta pakiranja radioaktivnih tvari, osim što UN broj kojem prethode slova " UN " te ime i adresa pošiljatelja i primatelja trebaju biti istaknuti na prijevoznoj ispravi poput teretnice, zrakoplovnog tovarnog lista ili teretnog lista prema CMR/CIM-u.

Zahtjevi koji se odnose na dokumentaciju iz Poglavlja 5.4 ne primjenjuju se na izuzete pakete radioaktivnih materijala Klase 7, izuzev sljedećih:

- (a) UN broj kojem prethode slova „UN“, ime i adresa pošiljatelja i primatelja te, ako je relevantno, identifikacijska oznaka za svako odobrenje nadležnog tijela (vidi 5.4.1.2.5.1 (g)) moraju biti prikazani na prijevoznoj ispravi kao što je teretnica, zrakoplovni putni list ili teretni list CIM ili međunarodni tovarni list;
- (b) ako je potrebno, primjenjuju se zahtjevi točke 5.4.1.2.5.1 (g), 5.4.1.2.5.3 i 5.4.1.2.5.4;
- (c) primjenjuju se zahtjevi točki 5.4.2 i 5.4.4.

5.1.5.4.3 Ako je potrebno, primjenjuju se zahtjevi iz točki 5.2.1.7.8 i 5.2.2.1.11.5.

5.1.5.5 Sažetak uvjeta za odobrenje i prethodno obavješćivanje

NAPOMENA 1: Prije prve otpreme svakoga paketa, za koji je obvezno odobrenje nadležnoga tijela, pošiljatelj mora voditi brigu o tome da je primjerak odobrenja dostavljen nadležnomu tijelu svake države kroz koju prolazi paket (vidi 5.1.5.1.4 (a)).

2: Obavijest se zahtijeva ako sadržaji prelaze $3 \text{ H } 10^3 \text{ A}_1$, ili $3 \text{ H } 10^3 \text{ A}_2$, ili 1000 TBq; (vidi 5.1.5.1.4 (b)).

3: Višestrano odobrenje pošiljke zahtijeva se ako sadržaji prelaze $3 \text{ H } 10^3 \text{ A}_1$, ili $3 \text{ H } 10^3 \text{ A}_2$, ili 1000 TBq, ili ako je dozvoljeno povremeno prozračivanje uz nadzor (vidi 5.1.5.1).

4: Vidi odredbe o odobrenju i prethodnoj obavijesti za vrijedeće pakete za prijevoz ovoga materijala.

Predmet	UN broj	Zahtijeva se odobrenje nadležnoga tijela		Pošiljatelj je obvezan prije svake otpreme obavijestiti nadležno tijelo države polaska i država kroz koje prolazi ^a	Referencija
		Država podrijetla	Države kroz koje prolazi ^a		
izračun nenavedenih vrijednosti A_1 i A_2	-	da	da	ne	2.2.7.2.2.2 (a), 5.1.5.2.1 (d)
izuzeti paketi - oblik paketa - pošiljka	2908, 2909, 2910, 2911	ne ne	ne ne	ne ne	---
LSA materijal ^b i SCO ^b industrijski paketi tipa 1, 2 ili 3, nefisijski i fisijski isključeni - oblik paketa - pošiljka	2912, 2913, 3321, 3322	ne ne	ne ne	ne ne	---
Paketi tip A ^b , nefisijski i fisijski isključeni - paketi - pošiljka	2915, 3332	ne ne	ne ne	ne ne	--
Paketi tip B(U) ^b , nefisijski i fisijski isključeni - oblik paketa - pošiljka	2916	da ne	ne ne	vidi napomenu 1 vidi napomenu 2	5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.2

Predmet	UN broj	Zahtijeva se odobrenje nadležnoga tijela		Pošiljatelj je obavezan prije svake otpreme obavijestiti nadležno tijelo države polaska i država kroz koje prolazi ^a	Referencija
		Država podrijetla	Države kroz koje prolazi ^a		
Paketi tip B(M) ^b , nefisijski i fisijski isključeni - oblik paketa - pošiljka	2917	da vidi napomenu 3	da vidi napomenu 3	ne da	5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 5.1.5.1.2, 6.4.22.3
Paketi tip C ^b , nefisijski i fisijski isključeni - oblik paketa - pošiljka	3323	da ne	ne ne	vidi napomenu 1 vidi napomenu 2	5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.2
Paketi za fisijski materijal - oblik paketa - pošiljka: - zbroj indeksa granične sigurnosti koji nije iznad 50 - zbroj indeksa granične sigurnosti koji je iznad 50	2977, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3333	Da ^c Ne ^d da	Da ^c Ne ^d da	ne vidi napomenu 2 vidi napomenu 2	5.1.5.2.1 (a), 5.1.5.1.2, 6.4.22.4, 6.4.22.5
Posebni oblik radioaktivnoga materijala - oblik paketa - pošiljka	- vidi napomenu 4	da vidi napomenu 4	ne vidi napomenu 4	ne vidi napomenu 4	1.6.6.4, 5.1.5.2.1 (a) 6.4.22.5
Slabo raspršiv radioaktivni materijal - oblik - pošiljka	- vidi napomenu 4	da vidi napomenu 4	ne vidi napomenu 4	ne vidi napomenu 4	5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.5
Paketi koji sadrže 0,1 kg ili više uranijeva heksafluorida - oblik - pošiljka	- vidi napomenu 4	da vidi napomenu 4	ne vidi napomenu 4	ne vidi napomenu 4	5.1.5.2.1 (a), 6.4.22.1

Predmet	UN broj	Zahtijeva se odobrenje nadležnoga tijela		Pošiljatelj je obvezan prije svake otpreme obavijestiti nadležno tijelo države polaska i država kroz koje prolazi ^a	Referencija
		Država podrijetla	Države kroz koje prolazi ^a		
Posebni sporazumi - pošiljka	2919, 3331	da	da	da	1.7.4.2, 5.1.5.2.1 (b), 5.1.5.1.4 (b)
Odobreni oblici paketa koji su podložni prijelaznim mjerama	-	vidi 1.6.6	vidi 1.6.6	vidi napomenu 1	1.6.6.2, 5.1.5.1.4 (b), 5.1.5.2.1 (a), 5.1.5.1.2, 6.4.22.9
Druge granice aktivnosti za izuzete pošiljke instrumenata ili predmeta	-	da	da	ne	5.1.5.2.1 (e), 6.4.22.7
Fisijski materijal izuzet u skladu s 2.2.7.2.3.5 (f)	-	da	da	ne	5.1.5.2.1 (a) (iii), 6.4.22.6

^a Države iz kojih se, kroz koje se ili u koje se prevozi pošiljka.

^b Ako su radioaktivni sadržaji fisijski materijal koji nije izuzet iz odredba za pakete koji sadrže fisijski materijal, tada se primjenjuju odredbe za pakete za fisijski materijal (vidi 6.4.11).

^c Za konstrukcije paketa za fisijski materijal, također, može biti potrebno odobrenje u odnosu na jedan od ostalih navoda u tablici.

^d Za pošiljke ipak može biti potrebno odobrenje u odnosu na jedan od ostalih navoda u tablici.

Poglavlje 5.2

Označavanje i obilježavanje

5.2.1 Označavanje ambalaže

NAPOMENA 1: Za označavanje koje se odnosi na izradbu, ispitivanje i odobrenje ambalaže, velike ambalaže, posuda pod tlakom i IBC, vidi Dio 6..

2: U skladu s GHS-om, GHS piktogram koji nije obavezan sukladno Propisu RID, u prijevozu bi trebao biti prikazan kao dio cjelokupne oznake GHS, a ne samostalno (vidi GHS 1.4.10.4.4).

5.2.1.1 Osim ako nije drukčije propisano u Propisu RID, UN broj koji odgovara opasnim tvarima u pakiranjima, ispred kojega su slova "UN", mora biti vidljivo i trajno naveden na svakom pakiranju. Broj UN i slova "UN" moraju biti visoki barem 12 mm, osim za pakete kapaciteta 30 litara ili manje ili maksimalne neto mase 30 kg te **za cilindre obujma vode od 60 litara ili manje, na kojima moraju biti visoke najmanje 6 mm, i osim za pakiranja obujma 5 litara ili manje ili najveće neto mase 5 kg, kad moraju biti prikladne veličine.** U slučaju nezapakiranih predmeta, oznake moraju biti na predmetu, njegovoj podlozi ili njegovoj napravi za rukovanje, skladištenje ili polaganje.

5.2.1.2 Oznake paketa prema zahtjevu u poglavlju:

- (a) moraju biti vidljive i lako čitljive;
- (b) moraju podnijeti izloženost klimatskim uvjetima, što ne smije bitno smanjiti njihovu učinkovitost.

5.2.1.3 Ambalaža za otpatke, uključujući velike ambalaže za otpatke i posude pod tlakom za otpatke dodatno moraju biti označeni riječima: "ZA OTPATKE". Slova oznake „ZA OTPATKE“ moraju biti visoka najmanje 12 mm.

5.2.1.4 Posredni kontejner za rasuti teret i velike ambalaže zapremnine iznad 450 litara, moraju biti označeni na dvjema nasuprotnim stranicama.

5.2.1.5 Dodatne odredbe za terete Klase 1

Za tvari Klase 1, ambalaže moraju dodatno nositi vlastiti otpremni naziv, kako je određeno u skladu sa 3.1.2. Oznaka, koja je jasno čitljiva i neizbrisiva, bit će napisana na jednom ili na više jezika, jedan od kojih mora biti francuski, njemački ili engleski, osim ako bilo kojim sporazumom sklopljenim između zemalja uključenih u prijevozni postupak nije drugačije propisano.

Za vojne pošiljke unutar 1.5.2. koje se otpremaju kao zatvorene pošiljke, oznake i opis na pošiljkama moraju biti u skladu sa vojnim propisima umjesto pravih otpremnih naziva.

5.2.1.6 Dodatne odredbe za tvari Klase 2

Posude za koje se mogu puniti, moraju nositi sljedeće podatke napisane jasnim, čitljivim i trajnim znakovima:

- (a) UN broj i vlastiti otpremni naziv plina ili smjese plinova, kako je određeno u skladu sa 3.1.2.

U slučaju plinova koji su razvrstani pod navod N.D.N., pokraj UN broja mora biti naveden samo tehnički naziv¹ plina..

U slučaju smjesa, moraju biti navedena najviše dva sastavna dijela koja najviše pridonose opasnosti.

- (b) za stlačene plinove koji se pune prema masi i za ukapljene plinove ili najveća težina punjenja i tara cisterne s armaturom i priborom koji su pričvršćeni u trenutku punjenja ili bruto težina;
- (c) datum (godina) sljedećega periodičnog pregleda.

Ove pojedinosti mogu biti urezane ili napisane na trajnomu elektroničkom mediju ili pločici koje su pričvršćene na prostor za tvari ili napisane na prijanjajućim i jasno vidljivim oznakama, kao što su tiskane, ili bilo kojim drugim jednakim postupkom.

NAPOMENA 1: Vidi i 6.2.2.7.

2: Za posude koje se ne mogu puniti, vidi 6.2.2.8.

5.2.1.7 Posebne odredbe za označavanje radioaktivnog materijala

5.2.1.7.1 Paket mora biti čitljiv i trajno označen na vanjskoj stranici ambalaže oznakom pošiljatelja ili primatelja ili objema. Svaka zaštitna ambalaža mora biti čitljivo i trajno označena s vanjske strane oznakom pošiljatelja ili primatelja ili objema oznakama, osim ako su te oznake jasno vidljive na svim paketima unutar zaštitne ambalaže.

5.2.1.7.2 Za svaki paket, osim izuzetih paketa, UN broj ispred kojega su slova "UN" i vlastiti otpremni naziv moraju biti čitljivo i trajno označeni na vanjskoj stranici ambalaže. Označavanje izuzetih paketa mora biti kako je propisano 5.1.5.4.1.

5.2.1.7.3 Svaki paket bruto mase koja prelazi 50 kg na vanjskoj stranici ambalaže, mora imati čitljivo i trajno označenu dozvoljenu bruto masu.

5.2.1.7.4 Svaki paket koji je u skladu:

- (a) s paketom tip IP-1, paketom tip IP-2 ili oblikom paketa tip IP-3, mora biti čitljivo i trajno označeno na vanjskoj strani ambalaže s "TIP IP-1", "TIP IP-2" ili "TIP IP-3," ovisno o slučaju;
- (b) s oblikom paketa tip A mora biti čitljivo i trajno označeno na vanjskoj strani ambalaže s "TIP A";
- (c) s paketom tip IP-2, paketom tip IP-3 ili oblikom paketa tip A, mora biti čitljivo i trajno označeno na vanjskoj stranici ambalaže s razlikovnim znakom koji se koristi na vozilima u međunarodnom cestovnom prometu² države podrijetla oblika i naziva proizvođača ili drugom identifikacijskom oznakom ambalaže koju navede nadležno tijelo države porijekla oblika.

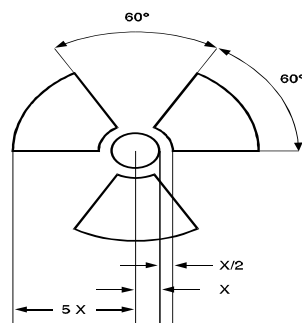
¹ Umjesto vlastitoga otpremnoga naziva ili, ako je potrebno, vlastitoga otpremnoga naziva navoda n.d.n. nakon kojega slijedi tehnički naziv, dozvoljeno je korištenje sljedećih naziva:

- za UN br. 1078 rashladni plin, n.d.n: smjesa F1, smjesa F2, smjesa F
- za UN br. 1060 smjese metilacetilena i propadiena, stabilizirane: smjesa P1, smjesa P
- za UN br. 1965 smjesa ugljikovodičnoga plina, ukapljena, n.d.n: smjesa A, smjesa A01, smjesa A02, smjesa A0, smjesa A1, smjesa B1, smjesa B2, smjesa B, smjesa C. Nazivi koji su uobičajeni u struci i spomenuti u 2.2.2.3, klasifikacijska šifra 2F, UN br. 1965, napomena 1, mogu se koristiti samo kao nadopuna.
- za UN br. 1010 butadieni, stabilizirani: 1,2-butadien, stabilizirani, 1,3-butadien, stabilizirani.

5.2.1.7.5 Svaki paket koji je u skladu s konstrukcijom koju je odobrilo nadležno tijelo prema jednom od stavaka 1.6.6.2.1, 5.1.5.2.1, 6.4.22.1 do 6.4.22.4 i 6.4.23.4 do 6.4.23.7 mora imati čitljivu i trajnu oznaku na vanjskoj strani paketa, koja sadrži sljedeće podatke:

- (a) identifikacijskom oznakom koju je za oblik dodijelilo nadležno tijelo;
- (b) serijskim brojem kojim se jedinstveno identificira svaka ambalaža koja je u skladu s navedenim oblikom;
- (c) s „Tip B(U)“, „Tip B(M)“ ili „Tip C“ u slučaju konstrukcije paketa tipa B(U), B(M) ili C

5.2.1.7.6 Paket koji je u skladu s oblikom paketa tip B(U), tip B(M) ili tip C na vanjskoj stranici krajnje vanjske posude koja je otporna na vatru i vodu, mora biti jednostavno označen ispupčivanjem, utiskivanjem - ili na neki drugi način koji je otporan na vatru i vodu - trolisnim simbolom koji je prikazan na sljedećoj slici.

Osnovni trolisni simbol čija je osnova središnji krug polumjera X.
Najmanja dopuštena visina X 4 mm.

Svako obilježje na pakiranju koje je usklađeno sa zahtjevima iz odlomaka 5.2.1.7.4 (a) i (b) i 5.2.1.7.5 (c), koje se odnosi na vrstu pakiranja koje nije povezano ni s jednim UN brojem te vlastito otpremno ime dodijeljeno pošiljci uklonit će se ili prekriti.

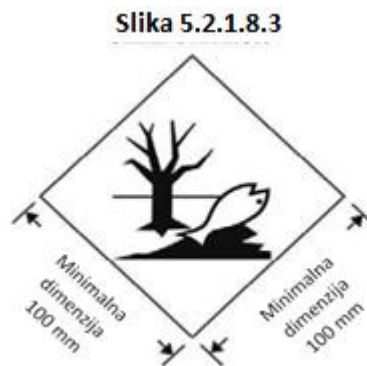
5.2.1.7.7 Kad je materijal LSA-I ili SCO-I u posudama ili materijalima za zamatanje, i kad se prevozi prema isključivoj namjeni, kako je dozvoljeno u 4.1.9.2.4, vanjska površina posuda ili materijala za zamatanje može nositi oznake "RADIOAKTIVNI LSA-I" ili "RADIOAKTIVNI SCO-I", ovisno o slučaju.

5.2.1.7.8 U svim slučajevima međunarodnog prijevoza paketa za koje su potrebni odobrenje konstrukcije ili prijevoza nadležnog tijela, te na koja se primjenjuju različite vrste odobrenje u različitim državama kroz koje se paket prevozi, označavanjem mora biti u skladu s potvrdom države podrijetla konstrukcije.

5.2.1.8 **Posebne odredbe za označavanje tvari opasnih za okoliš**

² Razlikovni znak Države registracije koji se koristi na motornim vozilima i prikolicama u međunarodnom cestovnom prometu, primjerice u skladu sa Ženevskom konvencijom o cestovnom prometu iz 1949. i Bečkom konvencijom o cestovnom prometu iz 1968.

- 5.2.1.8.1.** Pakiranja koja sadrže tvari opasne za okoliš i ispunjavaju kriterije pododjeljka 2.2.9.1.10 moraju imati trajnu oznaku da sadrže tvari opasne za okoliš prikazanu u pododjeljku 5.2.1.8.3 s izuzetkom pojedinačne ambalaže i kombinirane ambalaže gdje takva pojedinačna ambalaža ili unutarnja ambalaža takvih kombiniranih ambalaža imaju:
- obujam od 5 l ili manje za tekućine; ili
 - neto masu od 5 kg ili manje za krute tvari.
- 5.2.1.8.2.** Oznaka za opasnu tvar za okoliš mora se nalaziti kraj oznaka propisanih u 5.2.1.1. Uvjeti iz 5.2.1.2. i 5.2.1.4. moraju biti ispunjeni.
- 5.2.1.8.3.** Oznake za tvari opasne za okoliš moraju biti jednake onima prikazanim na Slici 5.2.1.8.3.

Oznaka za tvar opasnu za okoliš

Oznaka mora biti oblika kvadrata pod kutom od 45° (oblik romba). Simbol (riba i drvo) mora biti na crne boje na bijeloj pozadini ili na pozadini druge odgovarajuće kontrastne boje. Minimalne dimenzije oznake moraju biti 100 mm x 100 mm, a minimalna širina crte koja definira oblik romba mora biti 2 mm. Ako je to potrebno zbog veličine paketa, dimenzije/debljina crte mogu biti smanjene, pod uvjetom da oznaka ostane jasno vidljiva. Ako dimenzije nisu propisane, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne ovdje prikazanima.

NAPOMENA: Odredbe za obilježavanje iz točke 5.2.2 primjenjuju se uz bilo kakav zahtjev prema kojem paketi moraju nositi oznaku tvari opasne za okoliš.

5.2.1.9 Oznaka litij-ionske baterije

- 5.2.1.9.1** Paketi koji sadrže litijske članke ili baterije pripremljene u skladu s posebnom odredbom 188 **iz poglavlja 3.3** bit će označeni kako je prikazano na Slici 5.2.1.9.2.
- 5.2.1.9.2** Oznaka će prikazivati UN broj koji stoji iza slova „UN“, tj. „UN 3090“ za litijsko-metalne članke ili baterije ili „UN 3480“ za litijsko-ionske članke ili baterije. Gdje su litijski članci ili baterije sadržane u opremi ili pakirani s istom, bit će prikazan UN broj iza slova „UN“, tj. „UN 3091“ ili „UN 3481“, kako je prikladno. Kada paket sadrži litijske članke ili baterije raspoređene različitim UN brojevima, svi primjenjivi UN brojevi bit će prikazani na jednoj ili više oznaka.

Slika 5.2.1.9.2

Oznake litij-ionske baterije

* Mjesto za UN broj(eve)

** Mjesto za telefonski broj za dodatne informacije

Oznaka će biti u obliku **pravokutnika ili kvadrata** sa šrafurom. Dimenzije će biti minimalno **100 mm širine i 100 mm visine**, a minimalna širina šrafure bit će 5 mm. Simbol (skupina baterija, jedna oštećena iz koje izbija plamen, iznad UN broja za litijsko-ionske ili litijsko-metalne baterije ili članke) bit će crne boje na bijeloj pozadini. Šrafura će biti crvene boje. Ako veličina paketa tako zahtijeva, **dimenzije se mogu** smanjiti, ali ne na manje od **100 mm širine x 70 mm** visine. Gdje dimenzije nisu propisane, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne prikazanima.

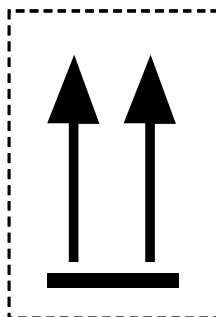
5.2.1.10 Strelice smjera

5.2.1.10.1 Osim kako je navedeno u 5.2.1.10.2:

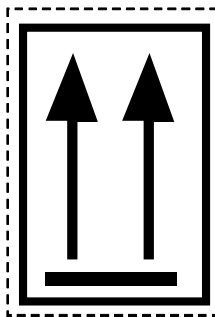
- kombinirane ambalaže čije unutarnje ambalaže sadrže tekućine;
- pojedinačne ambalaže opremljene dišnim zaklopcem;
- kriogen posude namijenjene prijevozu hlađenih ukapljenih plinova i
- strojevi ili uređaji koji sadržavaju tekuće opasne terete kada je potrebno osigurati da tekući opasni tereti ostanu u predviđenom položaju (vidi posebnu odredbu 301 iz Poglavlja 3.3),

moraju biti označena jasno sa strelicama smjera kako je navedeno na slici dolje ili u ISO 780:1997. Strelice smjera se moraju nalaziti na dvjema stranicama paketa tako da strelice pokazuju smjer pravilnog okretanja paketa. Oznaka mora biti pravokutna i veličine koja je jasno vidljiva prema veličini paketa. Pravokutnik mora biti obrubljen crtanom crtom. Prikazani obrubljeni pravokutnik oko strelica je neobvezan.

Slika 5.2.1.10.1.1

Slika 5.2.1.10.1.2

ili

Dvije crne ili crvene srelice na bijeloj ili drugoj kontrastnoj podlozi.
Obrub pravokutnika nije obavezan.
Sve karakteristike moraju biti približno razmjerne ovdje prikazanima.

5.2.1.10.2

Strelice smjera nisu potrebne na:

- (a) vanjskoj ambalaži koja sadrži posude pod tlakom osim kriogenih posuda;
- (b) vanjskoj ambalaži koja sadrži opasne tvari u unutarnjoj ambalaži, od kojih svaka sadrži najviše 120 ml, s dovoljno upijajućeg materijala između unutarnje i vanjske ambalaže da potpuno upije tekući sadržaj;
- (c) vanjska ambalaža koja sadrži zarazne tvari Klase 6.2 u primarnim posudama od kojih svaka sadrži najviše 50 ml;
- (d) paketi vrste IP-2, IP-3, A, B (U), B (M) ili C koji sadrže radioaktivne tvari Klase 7;
- (e) vanjska ambalaža koja sadrži predmete koji su nepropusni u svim smjerovima (npr. alkohol ili živa u termometrima, aerosolima itd.); ili
- (f) vanjska ambalaža koja sadrži opasne tvari u hermetički zatvorenoj unutarnjoj ambalaži od kojih svaka sadrži najviše 500 ml.

5.2.1.10.3

Strelice za ovu svrhu smiju biti postavljene na paketu te na njemu ne smije biti drugih strelica.

5.2.2

Obilježavanje ambalaže

NAPOMENA : U svrhu obilježavanja s listicama opasnosti, mali kontejneri smatraju se pošiljkama.

5.2.2.1

Odredbe za obilježavanje

- 5.2.2.1.1** Za svaki predmet ili tvar, navedeni u Tablici A Poglavlja 3.2, I, moraju biti pričvršćene listice opasnosti koje su prikazane u stupcu (5), osim ako nije drukčije propisano posebnom odredbom u stupcu (6).
- 5.2.2.1.2** Oznake opasnosti koje se ne mogu izbrisati, koje točno odgovaraju propisanim modelima, mogu se koristiti umjesto listica opasnosti.
- 5.2.2.1.3 - 5.2.2.1.5** (Rezervirano)
- 5.2.2.1.6** Osim kako je propisano u 5.2.2.1.2, svaka listica opasnosti:
- (a) mora biti pričvršćena na istu površinu paketa, ako to dopuštaju dimenzije paketa; za pakete Klase 1 i 7, pokraj oznake za vlastiti otpremni naziv;
 - (b) mora biti tako postavljena na paket da nije prekrivena ili zaklonjena bilo kojim dijelom ili dodatkom na ambalažu ili bilo kojom drugom listicom opasnosti ili oznakom; i
 - (c) mora biti postavljena odmah uz drugu listicu opasnosti kada je potrebno staviti više od jedne listice opasnosti.
- Kad je paket nepravilna oblika ili malih dimenzija, tako da se na njega na zadovoljavajući način ne može pričvrstiti listica opasnosti, na paket može biti pričvršćena čvrsto privezanim privjeskom ili na neki drugi odgovarajući način.
- 5.2.2.1.7** Posredni kontejneri za rasuti teret zapremnine iznad 450 litara i velike ambalaže, moraju biti obilježeni na dvjema nasuprotnim stranicama.
- 5.2.2.1.8** **Posebne odredbe za obilježavanje pošiljaka s eksplozivnim tvarima ili predmetima kada se otpremaju kao vojne pošiljke**
- Pri prijevozu vojnih pošiljaka po 1.5.2, kao paketa nije potrebno da pošiljke imaju oznake propisane u koloni (5) Tablice A Poglavlja 3.2, pod uvjetom da se poštuju propisane odredbe o skupnom pakiranju propisane u 7.5.2 na osnovu podataka u prijevoznoj ispravi, a u skladu sa 5.4.1.2.1 (f).
- 5.2.2.1.9** Posebne odredbe za obilježavanje samoreaktivnih tvari i organskih peroksida
- (a) listica opasnosti u skladu s oblikom br. 4.1, također, podrazumijeva da predmet može biti zapaljiv i prema tome, nije potrebna listica opasnosti u skladu s oblikom br. 3. Uz to, listica opasnosti u skladu s oblikom br. 1 mora se staviti za samoreaktivne tvari tip B, osim ako nadležno tijelo nije dozvolilo da ta listica opasnosti nije potrebna za određenu ambalažu - stoga što su podaci ispitivanja pokazali da samoreaktivna tvar u takvoj ambalaži ne pokazuje eksplozivno ponašanje.
 - (b) listica opasnosti u skladu s oblikom br. 5.2, također, podrazumijeva da predmet može biti zapaljiv, i prema tome nije potrebna listica opasnosti u skladu s oblikom br. 3. Uz to, moraju se stavljati sljedeće listice opasnosti:
 - (i) listica opasnosti u skladu s oblikom br. 1 za organske peroksidi tip B, osim ako nadležno tijelo nije dozvolilo da listica opasnosti nije potrebna za određenu ambalažu - stoga što su podaci ispitivanja pokazali kako organski peroksid u takvoj ambalaži ne pokazuje eksplozivno ponašanje;
 - (ii) listica opasnosti u skladu s oblikom br. 8 obvezna je kad su ispunjeni kriteriji za pakirnu skupinu I ili II Klase 8.
- Za samoreaktivne tvari i organske peroksidi koji se spominju po nazivu, potrebne listice opasnosti navedene su u popisu u 2.2.41.4 odnosno u 2.2.52.4.
- 5.2.2.1.10** **Posebne odredbe za obilježavanje paketa sa zaraznim tvarima**

Pokraj listice opasnosti u skladu s oblikom br. 6.2, paketa sa zaraznim tvarima, potrebno je označiti i svim ostalim listicama opasnosti koje su obvezne s obzirom na narav sadržaja.

5.2.2.1.11 Posebne odredbe za obilježavanje radioaktivnoga materijala

5.2.2.1.11.1 Osim ako se, sukladno 5.3.1.1.3, ne koriste uvećane listice opasnosti, svaki paket, zaštitna ambalaža i kontejner koji sadržava radioaktivni materijal mora nositi listicu opasnosti u skladu s primjenjivim modelima pod brojevima 7A, 7B ili 7C te u skladu s odgovarajućom kategorijom. Listice opasnosti moraju biti pričvršćene na dvije suprotne vanjske strane paketa ili zaštitne ambalaže, odnosno na sve četiri vanjske strane kontejnera ili spremnika. Osim toga, svaki paket, zaštitna ambalaža ili kontejner koji sadrži fisijski materijal, osim fisijskih materijala izuzetih odredbama 2.2.7.2.3.5, mora nositi listicu opasnosti u skladu s modelom pod brojem 7E; takve listice opasnosti se po potrebi pričvršćuju pored listica opasnosti koje su u skladu s primjenjivim modelima pod brojevima 7A, 7B ili 7C. Listice ne smiju pokriti oznake navedene točkom 5.2.1. Sve listice koje se ne odnose na sadržaj bit će uklonjene ili prekrivene.

5.2.2.1.11.2 Svaka listica opasnosti u skladu s primjenjivim modelom pod brojem 7A, 7B ili 7C, mora biti popunjena sljedećim podacima.

(a) sadržaj:

(i) osim za materijal LSA-I, naziv(i) radionuklida kako su navedeni u tablici 2.2.7.2.2.1, koristeći simbole koji su nadopisani u tablici. Kad je riječ o smjesama radionuklida, treba nabrojiti i najrestriktivnije radionuklide, ovisno o tome koliko je to dopušteno u odnosu na prostor na predviđenoj crti. Skupine LSA ili SCO moraju se navesti nakon naziva radionuklida. U ovu svrhu moraju se koristiti izrazi "LSA-II", "LSA-III", "SCO-I" i "SCO-II";

(ii) za materijal LSA-I potreban je samo izraz "LSA-I"; naziv radionuklida nije potreban.

(b) aktivnost:

Najveća aktivnost radioaktivnih sadržaja za vrijeme prijevoza izražena u bekerelima (Bq), s odgovarajućom oznakom SI prefiksa (vidi 1.2.2.1). Za fisijski materijal se ukupna masa fisijskih nuklida u jedinici grama (g), ili njezini višekratnici, može koristiti umjesto aktivnosti;

(c) kad je riječ o zaštitnoj ambalaži i kontejnerima, navodi "sadržaj" i "aktivnost" na listici opasnosti moraju nositi podatke prema zahtjevu u prethodnim točkama (a) odnosno (b), zbrojene za cijeli sadržaj zaštitne ambalaže ili kontejnera, osim što na listicama opasnosti za zaštitnu ambalažu ili kontejnere koji sadrže mješovite tvari paketa koji sadrže različite radionuklide, u takvim navodima može pisati: "Vidi prijevozne isprave".

(d) otpremni indeks: Broj određen u skladu sa 5.1.5.3.1 i 5.1.5.3.2. (osim za kategoriju I-BIJELO).

5.2.2.1.11.3 Na svakoj listici opasnosti u skladu s modelom br. 7E mora biti naveden indeks granične sigurnosti (engl. criticality safety index, CSI), kako je navedeno u odobrenju primjenjivom u zemljama kroz ili u koje se pošiljka prevozi, a koje je izdalo nadležno tijelo, odnosno kako je navedeno u točkama 6.4.11.2 ili 6.4.11.3.

5.2.2.1.11.4 Kada je riječ o zaštitnoj ambalaži i kontejnerima, listica opasnosti sukladna modelu br. 7E mora sadržavati zbroj indeksa granične sigurnosti svih paketa koji se nalaze unutar zaštitne ambalaže ili kontejnera.

5.2.2.1.11.5 U svim slučajevima međunarodnog prijevoza paketa za koje su potrebni odobrenje konstrukcije ili prijevoza nadležnog tijela, te na koja se primjenjuju različite vrste odobrenje u različitim državama kroz koje se paket prevozi, obilježavanje mora biti u skladu s potvrdom države podrijetla konstrukcije.

5.2.2.1.12 Posebne odredbe za obilježavanje predmeta koji sadržavaju opasne terete koji se prevoze kao UN brojevi 3537, 3538, 3539, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3545, 3546, 3547 i 3548.

5.2.2.1.12.1 Paketi koji sadržavaju predmete odnosno predmeti koji se prevoze nezapakirani bit će obilježeni oznakama sukladno 5.2.2.1 koje upućuju na opasnosti utvrđene prema 2.1.5, osim što se za predmete koji dodatno sadržavaju litijeve baterije ne zahtijeva oznaka za litij-ionske baterije sukladno modelu br. 9A.

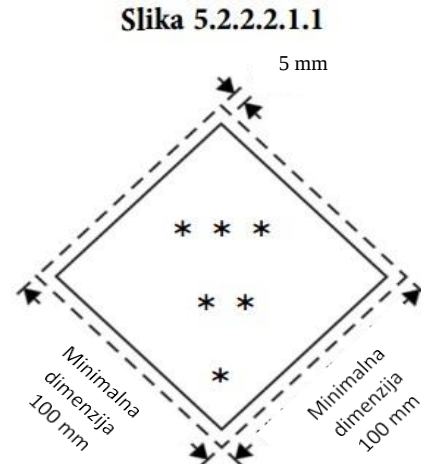
5.2.2.1.12.2 Kada je potrebno osigurati da predmeti koji sadržavaju tekuće opasne terete ostanu u predviđenom položaju, strjelice smjera sukladno točki 5.2.1.10.1 moraju biti pričvršćene i vidljive na barem dvije suprotne okomite stranice paketa odnosno nezapakiranog predmeta gdje je to moguće, a strjelice ukazuju na ispravan smjer uspravnog položaja.

5.2.2.2 Odredbe za listice opasnosti

5.2.2.2.1 Listice opasnosti moraju ispunjavati odredbe navedene u nastavku i s obzirom na boju, simbole i općenito oblik, moraju biti u skladu s oblicima prikazanim u 5.2.2.2.2. Odgovarajući modeli potrebni za druge načine prijevoza, s manjim razlikama koje ne utječu na očito značenje listice opasnosti, također su prihvatljivi.

NAPOMENA: Kada je potrebno postaviti listice opasnosti prema 5.2.2.2.1.1, u 5.2.2.2.2 prikazane su sa vanjskom crtkanom crtom. Crtkani rub nije potreban ako se listica opasnosti postavlja na podlogu kontrastne boje.

5.2.2.2.1.1 Listice opasnosti moraju biti oblikovane kako je prikazano na Slici 5.2.2.2.1.1.

Naljepnica opasnosti klase/odsjeka

* Klasa, odnosno oznaka „4“ za klase 4.1, 4.2 i 4.3, odnosno oznaka „6“ za klase 6.1 i 6.2 biti će prikazana u donjem kutu.

** Dodatni tekst /brojevi/simbol/slova moraju (ako je obvezno) ili mogu (ako nije obvezno) biti prikazani u ovoj donjoj polovici.

*** Simbol klase ili, za odsjeke 1.4, 1.5 i 1.6, broj odsjeka, odnosno za model br. 7E, riječ „FISIJSKI“ mora biti prikazana u ovoj gornjoj polovici.

5.2.2.2.1.1.1 Naljepnice opasnosti moraju biti prikazane na pozadini kontrastne boje, odnosno moraju biti obrubljene isprekidanom ili punom crtom.

- 5.2.2.2.1.1.2** Listice opasnosti moraju biti oblika kvadrata pod kutom od 45° (u obliku romba). Minimalne dimenzije iznose 100 mm × 100 mm. Unutar ruba nalazi se crta koja definira oblik romba i koja je paralelna s rubom s otprilike 5 mm udaljenosti od kraja te crte do ruba oznake. Ako nisu propisane dimenzije, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne prikazanim.
- 5.2.2.2.1.1.3** Ako je to potrebno radi veličine paketa, dimenzije se mogu smanjiti proporcionalno, pod uvjetom da simboli i drugi elementi listice ostanu jasno vidljivi. Dimenzije za cilindre moraju biti sukladne s točkom 5.2.2.2.1.2
- 5.2.2.2.1.2** Cilindri za Klasu 2 zbog svojega oblika, položaja i mehanizama za učvršćivanje u svrhu prijevoza mogu nositi listice opasnosti koje označavaju navedeno u ovom odjeljku i oznaka tvari opasna za okoliš, po potrebi, čija je veličina smanjena prema dimenzijama navedenima u ISO 7225:2005, Cilindri za plin – listica opasnosti upozorenja, koja se stavlja na dio takvih cilindara koji nije valjkast (rame).
- NAPOMENA:** Kada je promjer cilindra premalen da bi omogućio smanjenih listica opasnosti o gornjem dijelu cilindra koji nije valjkast, smanjene listice opasnosti smiju se prikazati na valjkastom dijelu.
- Bez obzira na odredbe u 5.2.2.1.6, listice opasnosti i oznaka tvari opasna za okoliš (vidi 5.2.1.8.3). mogu se preklapati onoliko koliko je to propisano u ISO 7225:2005. Ipak, u svakom slučaju, listice opasnosti za primarnu opasnost i brojeke na bilo kojoj listici opasnosti moraju biti potpuno vidljive, a simboli prepoznatljivi.
- Prazne neočišćene posude pod tlakom za plinove Klase 2 mogu biti prevožene sa zastarjelim ili oštećenim listicama opasnosti u svrhu ponovnog punjenja ili ispitivanja gdje će se postaviti nova listica opasnosti u skladu s važećim zahtjevima ili ako se posuda pod tlakom vozi na otpad.
- 5.2.2.2.1.3** Izuzev listica opasnosti za Odsjeke 1.4, 1.5 i 1.6 Klase 1, gornja polovica listice opasnosti mora sadržavati slikovni simbol, a donja polovica mora sadržavati:
- (a) za Klase 1, 2, 3, 5.1, 5.2, 7, 8 i 9, broj klase;
 - (b) za Klase 4.1, 4.2 i 4.3, oznaku "4";
 - (c) za Klase 6.1 i 6.2, oznaku "6".
- No, za model listica opasnosti br. 9A, gornja polovica listice opasnosti mora sadržavati samo sedam okomitih crta simbola, a donja polovica mora sadržavati skupinu baterija simbola i broj klase.
- Osim za model listice opasnosti br. 9A, listice opasnosti mogu uključivati tekst, poput UN broja ili riječi kojima se opisuje opasnost (npr. "zapaljivo") u skladu s 5.2.2.2.1.5, pod uvjetom da tekst ne prikriva ili umanjuje druge potrebne dijelove listice opasnosti.
- 5.2.2.2.1.4** Pored toga, osim za Odsjeke podskupine 1.4, 1.5 i 1.6, listice opasnosti za Klasu 1 u donjoj polovici, iznad broja klase, moraju prikazivati broj odsjeka i slovo kompatibilne skupine za tvar ili proizvod. Listice opasnosti za Odsjeke 1.4, 1.5 i 1.6 moraju prikazivati u gornjoj polovici broj odsjeka, a u donjoj polovici broj klase i slovo kompatibilne skupine.
- 5.2.2.2.1.5** Na listice opasnosti koje nisu one za materijal Klase 7 neobvezno umetanje bilo kojega teksta (koji nije broj klase), u prostoru ispod simbola, mora se ograničiti na pojedinosti kojima se označava narav opasnosti i mjere opreza koje je potrebno poduzeti pri rukovanju.
- 5.2.2.2.1.6** Simboli, tekst i brojeke moraju biti jasne, čitljive i takve da ih nije moguće izbrisati, moraju biti crne boje na svim listicama opasnosti, osim za:

- (a) listice opasnosti Klase 8, gdje su tekst (ako ga ima), i broj klase bijele boje;
- (b) listice opasnosti čija je pozadina potpuno zelena, crvena ili plava na kojima oni mogu biti bijele boje;
- (c) listice opasnosti za Klasu 5.2, gdje simbol može biti bijele boje; i
- (d) listice opasnosti u skladu s oblikom br. 2.1 na cilindrima i plinskim ulošcima za ukapljene naftne plinove UN brojeva 1011, 1075, 1965 i 1978, na kojima mogu biti prikazani u boji pozadine posude ako ima dovoljno kontrasta.

5.2.2.2.1.7 Sve listice opasnosti moraju podnijeti izloženost klimatskim uvjetima, što ne smije znatno smanjiti njihovu učinkovitost.

5.2.2.2.2 Uzorci oznaka

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka	Napomena
Opasnost klase 1: Eksplozivne tvari ili predmeti						
1	Skupine 1.1, 1.2, 1.3	Eksplozirajuća bomba: crna	Narančasta	1 (crna)		** Mjesto za skupinu – ostaviti prazno ako je eksploziv dodatna opasnost * Mjesto za kompatibilnu skupinu – ostaviti prazno ako je eksploziv dodatna opasnost
1.4	Skupina 1.4	1.4: crna Znamenka će biti visine od oko 30 mm i širine od oko 5 mm (za oznaku veličine 100 mm × 100 mm).	Narančasta	1 (crna)		* Mjesto za kompatibilnu skupinu
1.5	Skupina 1.5	1.5: crna Znamenka će biti visine od oko 30 mm i širine od oko 5 mm (za oznaku veličine 100 mm × 100 mm).	Narančasta	1 (crna)		* Mjesto za kompatibilnu skupinu

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka		Napomena
1.6	Skupina 1.6	1.6: crna Znamenka će biti visine od oko 30 mm i širine od oko 5 mm (za oznaku veličine 100 mm × 100 mm).	Narančasta	1 (crna)			* Mjesto za kompatibilnu skupinu
Opasnost klase 2: Plinovi							
2.1	Zapaljivi plinovi	Plamen: crna ili bijela (osim kako je propisano u 5.2.2.2.1.6 (d))	Crvena	2 (crna ili bijela) (osim kako je propisano u 5.2.2.2.1.6 (d))			—
2.2	Nezapaljivi, neotrovni plinovi	Plinski cilindar: crna ili bijela	Zelena	2 (crna ili bijela)			—
2.3	Otrovni plinovi	Mrtvačka glava s prekriženim kostima: crna	Bijela	2 (crna)			—
Opasnost klase 3: Zapaljive tekućine							

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka		Napomena
3	—	Plamen: crna ili bijela	Crvena	3 (crna ili bijela)			—
Opasnost klase 4.1: Zapaljive krute tvari, samoreaktivne tvari, polimerizirajuće tvari i kruti eksplozivni smanjene osjetljivosti							
4.1	—	Plamen: crna	Bijela sa 7 okomitih crvenih pruga	4 (crna)			—
Opasnost klase 4.2: Tvari podložne spontanom zapaljenju							
4.2	—	Plamen: crna	Gornja polovica bijela, donja polovica crvena	4 (crna)			—
Opasnost klase 4.3: Tvari koje u kontaktu s vodom ispuštaju zapaljive plinove							
4.3	—	Plamen: crna ili bijela	Plavi	4 (crna ili bijela)			—
Opasnost klase 5.1: Oksidirajuće tvari							

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka	Napomena
5.1	—	Plamen iznad kruga: crna	Žuta	5.1 (crna)		—
Opasnost klase 5.2: Organski peroksidi						
5.2	—	Plamen: crna ili bijela	Gornja polovica crvena, donja polovica žuta	5.2 (crna)	 	—
Opasnost klase 6.1: Otrovne tvari						
6.1	—	Mrtvačka glava s prekriženim kostima: crna	Bijela	6 (crna)		—
Opasnost klase 6.2: Zarazne tvari						

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka	Napomena
6.2	–	Tri polumjeseca položena na krug: crna	Bijela	6 (crna)		Donja polovica oznake može imati sljedeće natpise: „ZARAZNA TVAR“ i „U SLUČAJU OŠTEĆENJA ILI ISTJECANJA ODMAH OBAVIJESTITI TIJELO JAVNOG ZDRAVSTVA“ crne boje.
Opasnost klase 7: Radioaktivni materijal						

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka	Napomena
7A	Kategorija I – BIJELA	Trolist: crna	Bijela	7 (crna)		Tekst (obvezan), crne boje u donjoj polovici oznake: „RADIOAKTIVNI“ „SADRŽAJ ...“ „AKTIVNOST ...“; Dodana je jedna okomita crvena crta iza riječi: „RADIOAKTIVNI“.
7B	Kategorija II – ŽUTA	Trolist: crna	Gornja polovica žuta sa bijelom graničnom linijom, donja polovica bijela	7 (crna)		Tekst (obvezan), crne boje u donjoj polovici oznake: „RADIOAKTIVNI“ „SADRŽAJ ...“ „AKTIVNOST ...“; U crnoj skiciranoj kutiji: „PRIJEVOZNI INDEKS“; Dodane su dvije okomite crvene crte iza riječi: „RADIOAKTIVNI“

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka	Napomena
7C	Kategorija III – ŽUTA	Trolist: crna	Gornja polovica žuta sa bijelom graničnom linijom, donja polovica bijela	7 (crna)		Tekst (obvezan), crne boje u donjoj polovici oznake: „RADIOAKTIVNI“ „SADRŽAJ...“ „AKTIVNOST...“; U crnoj skiciranoj kutiji: „PRIJEVOZNI INDEKS“. Dodane su tri okomite crvene crte iza riječi: „RADIOAKTIVNI“.
7E	Kalav materijal	—	Bijela	7 (crna)		Tekst (obvezan): crne boje u gornjoj polovici oznake: „KALAV“. U crnoj skiciranoj kutiji u donjoj polovici naljepnice: „INDEKS GRANIČNE SIGURNOSTI“
Opasnost klase 8: Nagrizajuće tvari						

Br. modela oznake	Skupina ili kategorija	Znak i boja znaka	Pozadina	Brojka u donjem kutu (i boja brojke)	Uzorci oznaka	Napomena
8	—	Tekućina koja teče iz dvije staklene posude na ruku i metal: crna	Gornja polovica bijela, donja polovica crna s bijelim rubom	8 (bijela)		—
Opasnost klase 9: Razne opasne tvari i predmeti, uključujući tvari opasne za okoliš						
9	—	7 okomitih crta u gornjoj polovici: crna	Bijela	Podcrtana brojka 9 (crna)		—
9A	—	7 okomitih crta u gornjoj polovici: crna; U donjoj polovici skupina baterija, od kojih je jedna slomljena i proizvodi plamen: crna	Bijela	Podcrtana brojka 9 (crna)		—

Poglavlje 5.3 Obljepljivanje i označavanje

NAPOMENA 1: Za obljepljivanje i označavanje kontejnera, kontejneri za rasuti teret, MEGC-a, spremnik-kontejnera i prijenosnih spremnika za prijevoz u prijevoznom lancu, uključujući pomorski prijevoz, vidi i 1.1.4.2.1.

2: U skladu s GHS-om, GHS piktogram koji nije obavezan sukladno Propisu RID, u prijevozu bi trebao biti prikazan kao dio cjelokupne oznake GHS, a ne samostalno (vidi GHS 1.4.10.4.4).

5.3.1 Obljepljivanje

5.3.1.1 Opće odredbe

5.3.1.1.1 Kad je zahtijevano u ovom odjeljku, velike listice opasnosti moraju biti pričvršćene na vanjsku površinu velikih kontejnera, kontejnera za rasuti teret, MEGC-a, spremnik-kontejnera, prijenosnih spremnika i vagona. Velike listice opasnosti moraju odgovarati listicama opasnosti propisanim u Stupcu (5), i ovisno o slučaju, Stupcu (6) Tablice A Poglavlja 3.2 za opasnu tvar koja je u velikom kontejneru, kontejneru za rasuti teret, MEGC-u, spremnik-kontejneru, prijenosnom spremniku ili vagonu, i moraju biti u skladu sa specifikacijama navedenima u 5.3.1.7. Velike listice opasnosti moraju biti postavljene na podlogu kontrastne boje ili moraju biti obrubljene crtkanom ili punom crtom. Listice moraju biti otporne na vremenske uvjete i osigurati trajno vidljive oznake tijekom čitavog putovanja.

NAPOMENA: Za ranžirne listice po uzorku 13 i 15 pogledaj 5.3.4.

5.3.1.1.2 Za Klasu 1 kompatibilne skupine, ne smiju biti navedene na velikim listicama opasnosti ako se vagonom ili velikim kontejnerom prevoze tvari ili predmeti koji pripadaju dvjema ili više kompatibilnih skupina. Vagoni ili veliki kontejneri kojima se prevoze tvari ili predmeti iz različitih odsjeka, moraju nositi samo velike listice opasnosti koje su u skladu s oblikom najopasnijeg odsjeka prema redosljedu:

1.1 (najopasnije), 1.5, 1.2, 1.3, 1.6, 1.4 (najmanje opasno).

Kad se prevoze tvari 1.5 D s tvarima ili predmetima Odsjeka 1.2, vagon ili veliki kontejner moraju biti označeni velikom listicom opasnosti kao u Odsjeku 1.1.

Velike listice opasnosti nisu potrebne pri prijevozu eksploziva Odsjeka 1.4, kompatibilne skupine S.

Pri prijevozu vagona ili velikih kontejnera s posebnim pošiljkama kao što su vojne pošiljke po odredbama 1.5.2 i koje nisu označene u skladu s odredbama 5.2.2.1.8, vagon se mora označiti po dvije uzdužne strane, a veliki kontejner sa sve četiri strane s velikim listicama navedenim u Stupcu 5, Tablice A u Poglavlju 3.2.

5.3.1.1.3 Za Klasu 7 velika listica opasnosti za primarnu opasnost mora biti u skladu s modelom br. 7D, kako je navedeno u 5.3.1.7.2. Velika listica opasnosti nije obavezna za vagone ili velike kontejnere kojima se prevoze izuzeti paketi.

Ako je obvezno pričvrstiti listice opasnosti i velike listice opasnosti Klase 7 na vagone, velike kontejnere, MEGC-e, spremnik-kontejnere ili prijenosne spremnike, umjesto velike listice opasnosti br. 7D, može se postaviti uvećana listica opasnosti koja odgovara obaveznoj listici opasnosti modela br. 7A, 7B ili 7C i koja ispunjava obje svrhe. U tom slučaju dimenzije neće biti manje od 250 mm puta 250 mm.

5.3.1.1.4 Za Klasu 9 velika listica opasnosti mora odgovarati modelu listice opasnosti br. 9 kao u 5.2.2.2.2; model listice opasnosti br. 9A ne smije se koristiti u svrhu obljepljivanja.

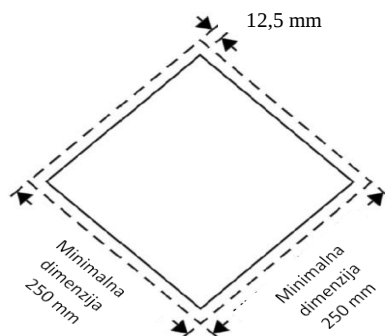
- 5.3.1.1.5** Veliki kontejneri, MEGC-i, spremnik-kontejneri, prijenosni spremnici ili vagoni u kojima je tvar koja ne pripada samo jednoj klasi, ne moraju imati velike listice opasnosti za dodatnu opasnost ako je opasnost - koja je prikazana na velikoj listici opasnosti - već naznačena primarnom ili velikom listicom opasnosti za dodatnu opasnost.
- 5.3.1.1.6** Velike listice opasnosti koje se ne odnose na opasnu tvar koja se prevozi, ili njezine ostatke, moraju biti uklonjene ili pokrivene.
- 5.3.1.1.7** Kada se velike listice opasnosti postavljaju na preklopne ploče, one moraju biti oblikovane i osigurane tako da se ne mogu zaklopiti ili otpustiti od držača tijekom prijevoza (posebno uslijed udara ili nenamjernih postupaka).
- 5.3.1.2** **Obljepljivanje velikih kontejnera, kontejnera za rasuti teret, MEGC-a, spremnik-kontejnera i prijenosnih spremnika**
- Listice moraju biti pričvršćene s obje strane i za oba kraja velikih kontejnera, kontejnera za rasuti teret, višestrukih kontejnera za plin (MEGC) ili spremnik-kontejnera, kao i na dvije nasuprotne strane u slučaju gibljivih kontejnera za rasuti teret.
- Kad spremnik-kontejner ili prijenosni spremnik imaju višedijelne pregrade (komore) i u njima se prevoze dvije ili više opasnih tvari, odgovarajuće velike listice opasnosti moraju biti postavljene uz dužinu svake stranice na mjestu odnosnih pregrada, i po jedna velika listica opasnosti od svakoga oblika na svakomu kraju kontejnera. Ako svaki pregradak mora imati iste velike listice opasnosti, te velike listice opasnosti moraju se postaviti samo jednom duž svake strane i na oba kraja spremnik-kontejnera ili prijenosnog spremnika.
- 5.3.1.3** **Obljepljivanje vagona kojima se prevoze veliki kontejneri, kontejneri za rasuti teret, MEGC-i, spremnik-kontejneri ili prijenosni spremnici.**
- NAPOMENA:** Za obljepljivanje listicama opasnosti vagona koji se koriste u željezničkom prijevozu cestovnih vozila vidjeti 1.1.4.4.
- Ako velike listice opasnosti koje su pričvršćene na velike kontejnere, kontejnere za rasuti teret, MEGC-e, spremnik-kontejnere ili prijenosne spremnike nisu vidljive izvan vagona kojima se prevoze, isti velike listice opasnosti moraju biti pričvršćene na obje stranice i na stražnjem dijelu vagona. U protivnom, nije potrebno pričvršćivati velike listice opasnosti na vagon kojima se prevoze.
- 5.3.1.4** **Obljepljivanje vagona za prijevoz rasutog tereta, vagona cisterne, baterijskih vagona i vagona s demontabilnim spremnicima**
- Velike listice opasnosti moraju biti pričvršćene na objema stranicama vagona.
- Ako vagon cisterna ili demontabilni spremnik koji se prevoze na vagonu imaju višedijelne pregrade i prevoze dvije ili više opasnih tvari, odgovarajuće velike listice opasnosti moraju biti postavljene na svaku stranicu lijevo i desno na mjestu odnosnih pregrada. Ako u svim pregradama moraju biti iste velike listice opasnosti, velike listice opasnosti se moraju postaviti samo jedanput na lijevoj i desnoj strani vagona.
- Ako je za isti pregradak potrebno više od jedne velike listice opasnosti, velike listice opasnosti moraju biti postavljene jedna pokraj druge uzduž obje stranice vagona.
- 5.3.1.5** **Obljepljivanje vagona kojima se prevoze samo paketi**
- Velike listice opasnosti moraju biti pričvršćene uzdužno na objema stranicama vagona.
- 5.3.1.6** **Obljepljivanje praznih vagona cisterni, baterijskih vagona, MEGC-a, spremnik-kontejnera, prijenosnih spremnika i praznih vagona i velikih kontejnera za prijevoz rasutog tereta**

Prazni vagoni cisterne, vagoni s demontabilnim spremnicima, baterijski vagoni, MEGC-i, spremnik-kontejneri i prijenosni spremnici neočišćeni i neotplinjeni ili nekontaminirani, i prazni vagoni i veliki kontejneri za prijevoz rasutog tereta neočišćeni, i nadalje moraju nositi velike listice opasnosti koje su bile potrebne za prethodnu tvar.

5.3.1.7 Specifikacije za velike listice opasnosti

5.3.1.7.1 Osim kako je propisano točkom 5.3.1.7.2 za velike listice opasnosti Klase 7 te točkom 5.3.6.2 za oznake za tvari opasne za okoliš, velika listica opasnosti mora biti oblikovana na način prikazan na Slici 5.3.1.7.1.

Slika 5.3.1.7.1

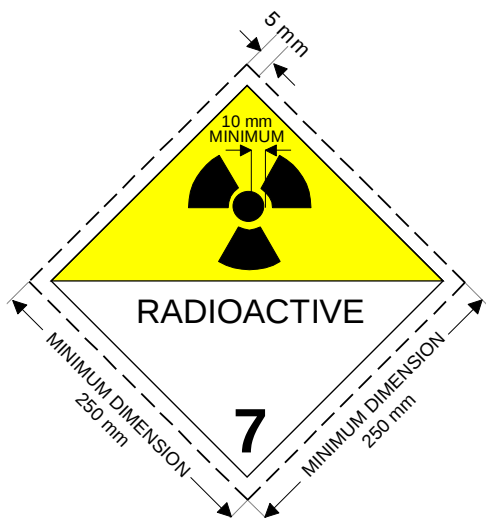
Velika listica opasnosti (osim za Klasu 7)

Velika listica opasnosti mora biti u obliku kvadrata pod kutom od 45° (u obliku romba). Minimalne dimenzije moraju iznositi 250 mm x 250 mm (do ruba velike listice opasnosti). Unutarnja crta ruba mora biti paralelna s vanjskom crtom ruba i između njih mora biti 12,5 mm razmaka. Simbol i unutarnja crta ruba moraju se podudarati u boji s listicom opasnosti klase ili odsjeka opasnih tereta u pitanju. Simbol/znak klase ili odsjeka mora biti postavljena razmjerno onima propisanim točkom 5.2.2.2 za odgovarajuću klasu ili odsjek opasnih tereta u pitanju te mora biti razmjerne veličine u odnosu na njih. Na velikoj listici opasnosti mora biti prikazan broj klase ili podjele (a za terete Klase 1, također i slovna oznaka skupine sukladnosti) opasnih tereta u pitanju, na način propisan točkom 5.2.2.2 za pripadajuću veliku listicu opasnosti, znamenkama visine najmanje 25 mm. Ako nisu navedene dimenzije, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne prikazanim. Odstupanja određena u 5.2.2.2.1, druga rečenica, 5.2.2.2.1.3, treća rečenica i 5.2.2.2.1.5 koja se tiču oznaka opasnosti također se primjenjuju na listice.

Zahtjevi iz točke 5.2.2.1.2 također će se primjenjivati.

5.3.1.7.2 Velika listica opasnosti Klase 7, ne smije biti manjih dimenzija od 250 mm x 250 mm s crnom crtom koja prolazi 5 mm unutar ruba i usporedna je s rubom, i mora izgledati kako je prikazano u nastavku (oblik br. 7D). Broj "7" ne smije biti manji od 25 mm. Podloga gornje polovice velike listice opasnosti mora biti žute boje, a donja polovica bijele boje, trolist i znakovi moraju biti crne boje. Riječ "RADIOAKTIVNO" u donjoj polovici nije obvezna kako bi se dopustila upotreba ove listice opasnosti za prikaz odgovarajućeg UN broja pošiljke.

Velika listica opasnosti za radioaktivni materijal Klase 7

(br.7D)

Simbol (trolist); crno. Podloga; gornja polovica žuto s bijelim rubom, donja polovica bijelo.

Na donjoj polovici napisana je riječ "RADIOAKTIVNO" ili alternativno (vidi 5.3.2.1.2) odgovarajući UN broj i oznaka "7" u donjem kutu.

5.3.1.7.3 Za spremnik-kontejnere i prienosne spremnike zapremnine koja ne prelazi 3 m³, velike listice opasnosti se mogu zamijeniti listicama opasnosti u skladu sa 5.2.2.2. Ako te oznake nisu jasno vidljive s vanjske strane vagona koji ih nosi, velike listice opasnosti prema 5.3.1.7.1 moraju biti postavljene i na obje bočne strane vagona.

5.3.1.7.4 Ako su veličina i izrada vagona takve da raspoloživa površina nije dovoljna za pričvršćivanje propisanih velikih listica opasnosti, njihove dimenzije mogu se smanjiti na minimalno 150 mm puta 150 mm. U tom se slučaju ne primjenjuju druge dimenzije koje su propisane za simbole, crte, brojeve i slova.

5.3.2 Označavanje narančastom pločom

5.3.2.1 Općenite odredbe za označavanje narančastom pločom

NAPOMENA: Za označavanje narančastom pločom vagona koji se koriste u željezničkom prijevozu cestovnih vozila vidjeti 1.1.4.4.

5.3.2.1.1 Pravokutna, narančasta ploča u skladu sa 5.3.2.2.1, tako da bude jasno vidljiva, mora biti pričvršćena na svakoj strani:

- vagon cisterne
- baterijskog vagona
- vagona s demontabilnim spremnicima
- spremnik-kontejnera
- MEGC- a
- prijenosnog spremnika
- vagona za prijevoz rasutog tereta
- malog ili velikog kontejnera za prijevoz rasutog tereta
- vagona ili kontejnera s pakiranom samo jednom radioaktivnom tvari sa samo jednim UN brojem po odredbi.

Koristi se za prijevoz tvari za koje je dat identifikacijski broj opasnosti u Stupcu (20) Tablice A u Poglavlju 3.2. Ova se pločica također mora pričvrstiti na obje strane jedinica za prijevoz tereta s ugrađenim litijevim baterijama (UN 3536).

Ta se narančasta ploča može postaviti uzdužno na svaku stranu potpuno opterećenog vagona koje sadrže istu tvar ili predmet.

5.3.2.1.2 Narančaste ploče moraju imati identifikacijski broj opasnosti i UN broj, u skladu sa 5.3.2.2.2, propisan u Stupcu (20) odnosno Stupcu (1) Tablice A Poglavlja 3.2 za svaku tvar koja se prevozi.

Pri prijevozu više različitih tvari u vagonu cisterni, baterijskom vagonu, vagonu s demontabilnim spremnikom, spremnik-kontejneru, MEGC-u ili prijenosnom spremniku u zasebnim spremnicima ili s više posebnih odjeljaka u istom spremniku, pošiljatelj ih mora označiti s narančastim pločama u skladu s 5.3.2.1.1, tako da svaka mora imati odgovarajući broj, na svakoj strani spremnika ili odjeljka u spremniku, paralelno s longitudinalnom osi vagona, spremnik-kontejnera ili prijenosnog spremnika i to tako da su jasno vidljive.

5.3.2.1.3 (Rezervirano)

5.3.2.1.4 (Rezervirano)

5.3.2.1.5 Ako narančaste ploče koje su propisane u 5.3.2.1.1 postavljene na kontejnere, kontejnere za rasuti teret, spremnik-kontejnere, MEGC-e ili prijenosne spremnike nisu jasno vidljive s vanjske strane vagona koji ih nosi iste ploče moraju biti postavljene i na obje bočne strane vagona.

NAPOMENA: Ovaj stavak ne primjenjuje se na označavanje s narančastim pločama na zatvorenim i pokrivenim vagonima koji prevoze cisterne s maksimalnim kapacitetom od 3 000 litara.

5.3.2.1.6 (Brisano)

5.3.2.1.7 Zahtjevi navedeni u 5.3.2.1.1 do 5.3.2.1.5, također se odnose na prazne:

- vagone cisterne,
- baterijske vagone,

- vagone s demontabilnim spremnicima,
- spremnik-kontejnere,
- prijenosne spremnike i
- MEGC-e,

neočišćene, neotplinjene ili nekontaminirane i prazne vagone i prazne velike i male kontejnere za prijevoz rasutog tereta, neočišćene ili nekontaminirane.

5.3.2.1.8 Narančaste ploče, koje se ne odnose na opasnu tvar koja se prevozi, ili njihove ostatke, moraju biti uklonjene ili pokrivene. Ako su ploče pokrivene, pokrivanje mora biti potpuno i učinkovito i nakon petnaest minuta izgaranja u požaru.

5.3.2.2 Specifikacije za narančaste ploče

5.3.2.2.1 Narančaste ploče moraju biti reflektirajuće i imati osnovicu 40 cm i visinu 30 cm; moraju imati crni obrub širine 15 mm. Uporabljeni materijal mora biti otporan na vremenske uvjete i osigurati trajnost označavanja. Ploča se ne smije maknuti s podloge na kojoj je namještena niti po 15 minutnom izlaganju vatri. Mora ostati pričvršćena bez obzira na smjer vagona.

Narančaste pločice mogu biti zamijenjene naljepnicom, bojom ili nekim drugim ekvivalentnim procesom. U tom slučaju označavanje mora udovoljiti zahtjevima ovog podpoglavlja osim zahtjeva u svezi zaštite od požara navedenog u 5.3.2.2.1 i 5.3.2.2.2.

NAPOMENA: Koordinate kromatičnosti boje narančastih ploča u uobičajenim uvjetima korištenja trebale bi biti na području u dijagramu kromatičnosti koji tvore sljedeće koordinate koje se spajaju:

Koordinate kromatičnosti točaka na kutovima područja u dijagramu kromatičnosti				
x	0,52	0,52	0,578	0,618
y	0,38	0,40	0,422	0,38

Čimbenik svjetline ne-reflektirajuće boje: $\beta > 0.22$, čimbenik svjetline reflektirajuće boje: $\beta > 0.12$.

Referentno središte E, standardna osvijetljenost C, uobičajeni kut upada 45° , promatrano pod kutom od 0° .

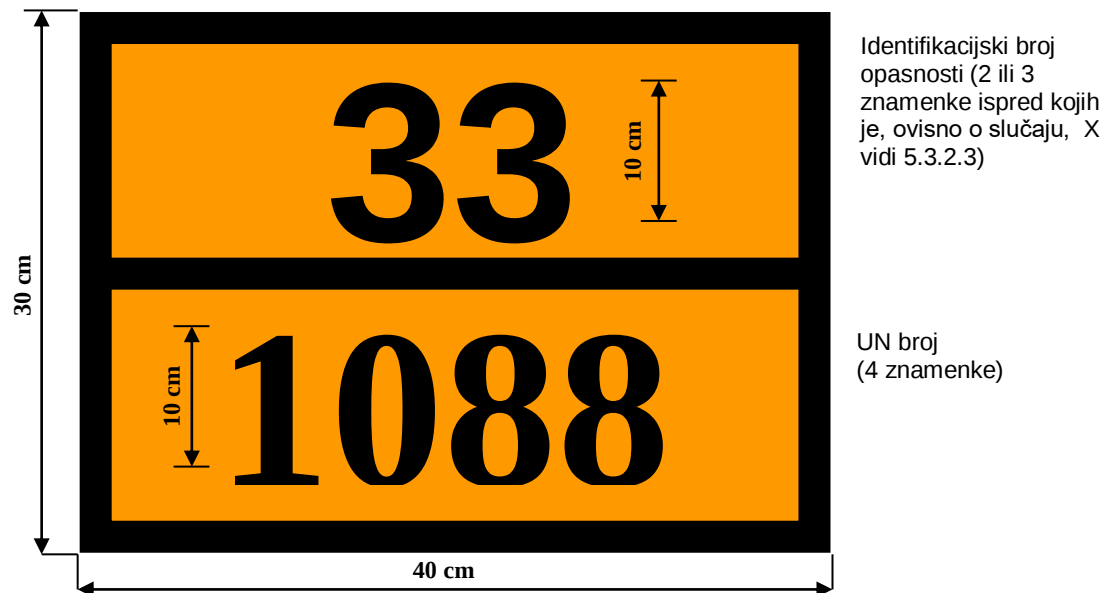
Koeficijent refleksne svjetlosne boje jakosti pod kutom osvijetljenosti od 5° , promatrano pod kutom od 0.2° : nije manje od 20 kandela po luksu na m^2 .

5.3.2.2.2 Identifikacijski broj opasnosti i UN broj sastoje se od crnih znamenka visine 100 mm i debljine linija 15 mm. U gornjem dijelu ploče mora biti upisan identifikacijski broj opasnosti, a UN broj u donjem dijelu ploče; moraju biti odijeljeni vodoravnom crtom, debljine 15 mm, koja ide po sredini visine ploče s jedne na drugu stranicu (vidi 5.3.2.2.3).

Identifikacijski broj opasnosti i UN broj moraju biti takvi da se ne mogu izbrisati, i moraju biti čitljivi nakon petnaest minuta izgaranja u požaru.

Izmjenjivi brojevi i slova na pločama koji označavaju identifikacijski broj opasne tvari i UN broj moraju ostati na mjestu tijekom prijevoza bez obzira na smjer vagona.

5.3.2.2.3 Primjer narančaste ploče s identifikacijskim brojem opasnosti i UN brojem

Pozadina narančasta.
Rubovi, horizontalne linije i brojke crna, 15 mm debljina

5.3.2.2.4 Dozvoljeno odstupanje od dimenzija koje su navedene u pododjeljku jest $\pm 10\%$.

5.3.2.2.5 Kada se narančasta ploča ili drugo označavanje navedeno u 5.3.2.2.1 postavlja na preklopne ploče, one moraju biti oblikovane i osigurane tako da se ne mogu zaklopiti ili otpustiti od držača tijekom prijevoza (posebno uslijed udara ili nenamjernih postupaka).

5.3.2.3 Značenje identifikacijskoga broja opasnosti

5.3.2.3.1 Za tvari Klase 2 do 9 identifikacijski broj opasnosti čine dvije ili tri znamenke.

U načelu, znamenkama su označene sljedeće opasnosti:

- 2 lučenje plina zbog tlaka ili kemijske reakcije
- 3 zapaljivost tekućina (para) i plinova ili samozagrijavajuće tekućine
- 4 zapaljivost krutih tvari ili samozagrijavajuće krute tvari
- 5 oksidacijski učinak (pojačava vatru)
- 6 otrovnost ili opasnost od zaraze
- 7 radioaktivnost
- 8 svojstvo nagrizanja
- 9 opasnost od spontane burne reakcije.

NAPOMENA: Opasnost od spontane burne reakcije u smislu brojke 9 uključuje mogućnost koja proizlazi iz naravi tvari opasnosti od eksplozije, raspadanja i reakcije polimerizacije nakon otpuštanja znatne topline ili zapaljivih i/ili otrovnih plinova.

Udvostručenje znamenke, znači pojačavanje određene opasnosti.

Ako se opasnost povezanu s tvari može prikladno prikazati samo jednom znamenkom, iza nje slijedi nula.

Sljedeće kombinacije znamenka imaju posebno značenje: 22, 323, 333, 362, 382, 423, 44, 446, 462, 482, 539, 606, 623, 642, 823, 842, 90 i 99, vidi 5.3.2.3.2 dolje.

Ako je ispred identifikacijskoga broja opasnosti slovo "X", to znači da tvar opasno reagira s vodom. Kad je riječ o takvim tvarima, voda se koristi samo uz odobrenje stručnjaka.

Za tvari i predmete Klase 1, razredbena oznaka u skladu sa Stupcem (3 b) Tablice A Poglavlja 3.2 mora se koristiti kao identifikacijski broj opasnosti. Razredbena oznaka sastoji se od:

- broja odsjeka u skladu sa 2.2.1.1.5; i
- slova kompatibilne skupine u skladu sa 2.2.1.1.6.

5.3.2.3.2

Identifikacijski brojevi opasnosti koji su navedeni u Stupcu (20) Tablice A Poglavlja 3.2 imaju sljedeća značenja:

20	zagušljivac ili plin bez dodatne opasnosti
22	hlađeni ukapljeni plin, zagušljivac
223	hlađeni ukapljeni plin, zapaljiv
225	hlađeni ukapljeni plin, oksidirajući (pojačava vatru)
23	zapaljivi plin
238	zapaljivi plin, korozivni
239	zapaljivi plin, koji može spontano dovesti do burne reakcije
25	oksidirajući (pojačava vatru)
26	otrovni plin
263	otrovni plin, zapaljiv
265	otrovni plin, oksidirajući (pojačava vatru)
268	otrovni plin, korozivni
28	korozivni plin
285	korozivni plin, oksidirajući (pojačava vatru)
30	- zapaljiva tekućina (plamište između 23 i 60 °C, uključivo), ili - zapaljiva tekućina ili kruta tvar u otopljenom stanju s plamištem iznad 60 °C, zagrijana do temperature jednake ili iznad njezina plamišta, ili - samozagrijavajuća tekućina
323	zapaljiva tekućina koja reagira s vodom, ispuštajući zapaljive plinove
X323	zapaljiva tekućina koja reagira opasno s vodom, ispuštajući zapaljive plinove ³
33	jako zapaljiva tekućina (plamište ispod 23 °C)
333	pirofora tekućina

³ Voda se ne smije koristiti, jedino uz odobrenje stručnjaka.

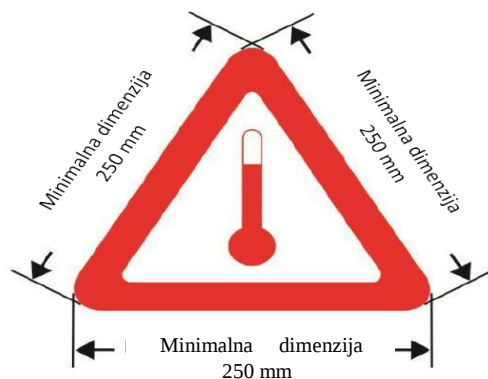
X333	pirofora tekućina koja reagira opasno s vodom ³
336	jako zapaljiva tekućina, otrovna
338	jako zapaljiva tekućina, korozivna
X338	jako zapaljiva tekućina, korozivna, koja reagira opasno s vodom ³
339	jako zapaljiva tekućina koja može spontano dovesti do burne reakcije
36	zapaljiva tekućina (plamište između 23 i 60 °C, uključivo), slabo otrovna ili samozagrijavajuća tekućina, otrovna
362	zapaljiva tekućina, otrovna, reagira s vodom, ispuštajući zapaljive plinove
X362	zapaljiva tekućina otrovna, reagirajući s vodom, stvara zapaljive plinove ³
368	zapaljiva tekućina, otrovna, korozivna
38	zapaljiva tekućina (plamište između 23 i 60 °C, uključivo), slabo korozivna ili samozagrijavajuća tekućina, korozivna
382	zapaljiva tekućina, korozivna, reagira s vodom, ispuštajući zapaljive plinove
X382	zapaljiva tekućina, korozivna, reagirajući s vodom, stvara zapaljive plinove ³
39	zapaljiva tekućina, može spontano dovesti do burne reakcije
40	zapaljiva kruta ili samoreaktivna tvar, ili samozagrijavajuća tvar, ili polimerizirajuća tvar
423	kruta tvar koja reagira s vodom, oslobađajući zapaljive plinove, ili zapaljiva kruta tvar koja reagira s vodom, oslobađajući zapaljive plinove, ili samozagrijavajuća kruta tvar koja reagira s vodom, oslobađajući zapaljive plinove
X423	kruta tvar koja opasno reagira s vodom, oslobađajući zapaljive plinove ³ , ili zapaljiva kruta tvar koja opasno reagira s vodom, oslobađajući zapaljive plinove ³ , ili samozagrijavajuća kruta tvar koja opasno reagira s vodom, oslobađajući zapaljive plinove ³
43	spontano zapaljiva (pirofora) kruta tvar
X432	spontano zapaljiva (pirofora) kruta tvar koja reagira opasno s vodom, ispuštajući zapaljive plinove ³
44	zapaljiva kruta tvar, u otopljenom stanju pri povišenoj temperaturi
446	zapaljiva kruta tvar, otrovna, u otopljenom stanju, pri povišenoj temperaturi
46	zapaljiva ili samozagrijavajuća kruta tvar, otrovna
462	otrovna kruta tvar koja reagira s vodom, ispuštajući zapaljive plinove
X462	kruta tvar koja reagira opasno s vodom, stvara otrovne plinove ³
48	zapaljiva ili samozagrijavajuća kruta tvar, korozivna
482	korozivna kruta tvar koja reagira s vodom, stvara zapaljive plinove
X482	kruta tvar koja reagira opasno s vodom, stvara korozivne plinove ³
50	oksidirajuća tvar (pojačava vatru)
539	zapaljivi organski peroksid
55	jako oksidirajuća tvar (pojačava vatru)
556	jako oksidirajuća tvar, otrovna (pojačava vatru)
558	jako oksidirajuća tvar, korozivna (pojačava vatru)
559	jako oksidirajuća tvar, može spontano burno reagirati (pojačava vatru)
56	oksidirajuća tvar, otrovna (pojačava vatru)
568	oksidirajuća tvar, otrovna, korozivna (pojačava vatru)
58	oksidirajuća tvar, korozivna (pojačava vatru)
59	oksidirajuća tvar, može spontano dovesti do burne reakcije (pojačava vatru)
60	otrovna ili slabo otrovna tvar
606	zarazna tvar
623	otrovna tekućina, reagira s vodom, stvara zapaljive plinove
63	otrovna tvar, zapaljiva (plamište između 23 i 60 °C, uključivo)
638	otrovna tvar, zapaljiva (plamište između 23 i 60 °C, uključivo), korozivna

639	otrovna tvar, zapaljiva (plamište ne iznad 60 °C), može spontano dovesti do burne reakcije
64	otrovna kruta tvar, zapaljiva ili samozagrijavajuća
642	otrovna kruta tvar, reagira s vodom, stvara zapaljive plinove
65	otrovna tvar, oksidirajuća (pojačava vatru)
66	jako otrovna tvar
663	jako otrovna tvar, zapaljiva (plamište nije iznad 60 °C)
664	jako otrovna kruta tvar, zapaljiva ili samozagrijavajuća
665	jako otrovna tvar, oksidirajuća (pojačava vatru)
668	jako otrovna tvar, korozivna
X668	vrlo otrovna tvar, korozivna, opasno reagira s vodom ³
669	jako otrovna tvar, može spontano dovesti do burne reakcije
68	otrovna tvar, korozivna
687	otrovna tvar, korozivna, radioaktivna
69	otrovna ili slabo otrovna tvar, može spontano dovesti do burne reakcije
70	radioaktivni materijal
768	radioaktivni materijal, otrovni, korozivni
78	radioaktivni materijal, korozivni
80	korozivna ili slabo korozivna tvar
X80	korozivna ili slabo korozivna tvar, reagira opasno s vodom ³
823	korozivna tekućina, reagira s vodom, stvara zapaljive plinove
83	korozivna ili slabo korozivna tvar, zapaljiva (plamišta između 23 i 60 °C, uključivo)
X83	korozivna ili slabo korozivna tvar, zapaljiva, (plamišta između 23 i 60 °C, uključivo), reagira opasno s vodom ³
836	Korozivna ili slabo korozivna tvar, zapaljiva (plamište između 23 °C i 60 °C, uključivo) i otrovna
839	korozivna ili slabo korozivna tvar, zapaljiva (plamište između 23 i 60 °C, uključivo), može spontano dovesti do burne reakcije
X839	korozivna ili slabo korozivna tvar, zapaljiva (plamište između 23 i 60 °C, uključivo), može spontano burno reagirati i koja reagira opasno s vodom ³
84	korozivna kruta tvar, zapaljiva ili samozagrijavajuća
842	korozivna kruta tvar, reagira s vodom, stvara zapaljive plinove
85	korozivna ili slabo korozivna tvar, oksidirajuća (pojačava vatru)
856	korozivna ili slabo korozivna tvar, oksidirajuća (pojačava vatru), i otrovna
87	korozivna tvar, radioaktivna
86	korozivna ili slabo korozivna tvar, otrovna
88	jako korozivna tvar
X88	jako korozivna tvar, reagira opasno s vodom ³
883	jako korozivna tvar, zapaljiva (plamište između 23 i 60 °C, uključivo)
884	jako korozivna kruta tvar, zapaljiva ili samozagrijavajuća
885	jako korozivna tvar, oksidirajuća (pojačava vatru)
886	jako korozivna tvar, otrovna
X886	jako korozivna tvar, otrovna, reagira opasno s vodom ³
89	nagrizajuća ili slabo nagrizajuća tvar, može spontano dovesti do burne reakcije
90	tvar opasna za okolinu; razne opasne tvari
99	razne opasne tvari, prevoze se na povišenoj temperaturi.

5.3.3 Oznaka za tvari povećane temperature

Vagoni-cisterne, spremnik-kontejneri, prijenosni spremnici, posebni vagoni ili veliki kontejneri ili posebno opremljeni vagoni ili veliki kontejneri koji sadrže tvar koja se prevozi ili predaje za prijevoz u tekućem stanju na ili iznad 100 °C, ili u krutom stanju na ili iznad 240 °C, moraju imati na obje strane vagona ili na obje strane i na prednjem i stražnjem dijelu velikog kontejnera, spremnik-kontejnera i prijenosnih spremnika oznaku prikazanu na Slici 5.3.3

Slika 5.3.3

Oznaka za tvari povećane temperature

Oznaka mora biti u obliku jednakostraničnog trokuta. Boja oznake mora biti crvena. Minimalna dimenzija stranica mora biti 250 mm. Za spremnik-kontejnere i prijenosne spremnike sa zapreminom do 3 000 litara i s dostupnim površinskim dijelom koji nije dovoljno velik da se na njega pričvrste propisane oznake, najmanje dimenzije stranica mogu se smanjiti na 100 mm. Ako dimenzije nisu navedene, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne prikazanima. Oznaka mora biti otporna na vremenske uvjete i biti trajno vidljiva tijekom čitavog putovanja.

5.3.4 Ranžirne listice po uzorku 13 i 15

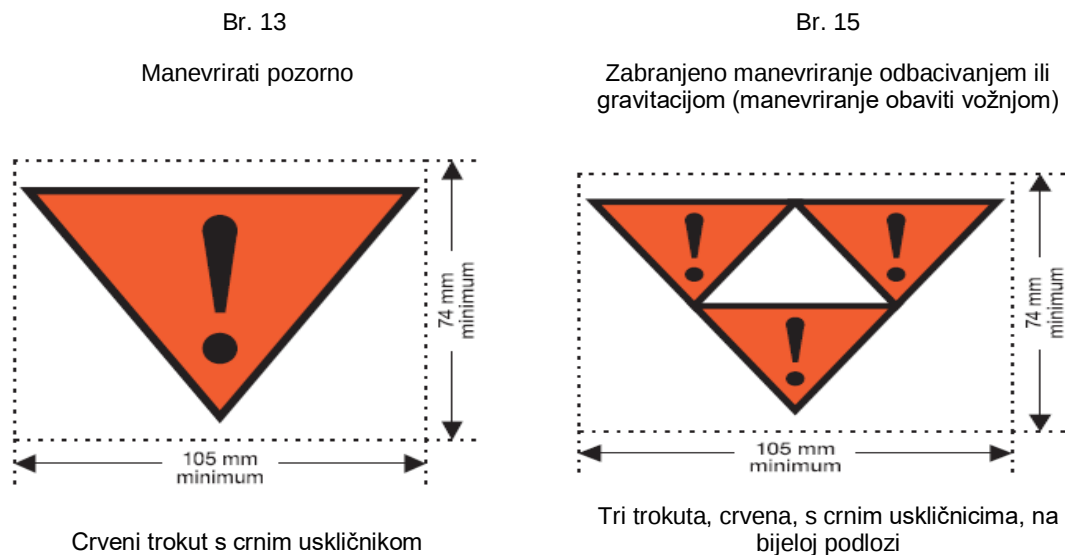
5.3.4.1 Općenite odredbe

Općenite odredbe po 5.3.1.1.1 i 5.3.1.1.6 i 5.3.1.3 i 5.3.1.6 primjenjuju se na ranžirne listice po uzorku 13 i 15.

Umjesto ranžirnih listica, može se primijeniti zamjensko ranžirne oznake po točno određenom modelu. Mogu se jednostavno sastojati od crvenog trokuta s crnim uskličnikom (najmanje 100 mm širine u bazi i 70 mm visine).

5.3.4.2 Opis ranžirnih listica po uzorku 13 i 15

Ranžirne listice po uzorku 13 i 15 moraju imati oblik trokuta na manji od A7 formata (74 mm x 105 mm).

5.3.5 Narančasta crta (traka)

Tank vagoni namijenjeni za prijevoz tekućeg, hlađenog tekućeg ili ukapljenog plina moraju biti označeni s neprekinutom, narančastom⁴, nereflektirajućom crtom (trakom) širokom oko 30 cm, koja se mora nalaziti na sredini cisterne.

5.3.6 Oznaka tvari opasnih za okoliš

5.3.6.1 Kada je potrebno staviti velike listice opasnosti u skladu s odredbama 5.3.1, veliki kontejneri, kontejneri za rasuti teret, MEGC-i, spremnik-kontejneri, prijenosni spremnici i vagoni koji sadrže tvari opasne za okoliš i koji ispunjavaju kriterije iz 2.2.9.1.10 moraju nositi oznaku za tvari opasne za okoliš prikazanu u 5.2.1.8.3. Navedeno se ne primjenjuje na iznimke navedene u točki 5.2.1.8.1.

- 5.3.6.2** Oznaka za tvar opasnu za okoliš za velike kontejnere, kontejnere za rasuti teret, MEGC-e, spremnik-kontejnere, prijenosne spremnike i vagone mora biti jednake onoj opisanoj točkom 5.2.1.8.3 i Slikom 5.2.1.8.3, osim što njene minimalne dimenzije moraju biti 250 mm x 250 mm. Za spremnik-kontejnere i prijenosne spremnike sa zapreminom do 3 000 litara i s dostupnim površinskim dijelom koji nije dovoljno velik da se za njega pričvrste propisane oznake, najmanje dimenzije stranica mogu se smanjiti na 100 x 100 mm. Ostale odredbe odjeljka 5.3.1 koje se odnose velike listice opasnosti primjenjuju se mutatis mutandis na oznake.

Poglavlje 5.4

Dokumentacija

5.4.0 Općenito

- 5.4.0.1** Ako nije drukčije određeno, cjelokupni prijevoz robe koji je uređen prema Propisu RID mora biti popraćen dokumentacijom propisanom u ovom poglavlju, ovisno o slučaju.

- 5.4.0.2** Dopuštena je uporaba tehnika za elektroničku obradu podataka (EDP) ili elektroničku razmjenu podataka (EDI,) kao pomoć za ili umjesto papirnatu dokumentaciju, pod uvjetom da postupci koji se koriste za prikupljanje, pohranu i obradu elektroničkih podataka ispunjavaju zakonske uvjete kad je riječ o dokaznoj vrijednosti i dostupnosti podataka tijekom prijevoza, na način koji je barem jednak vrijednosti papirnatu dokumentacije.

- 5.4.0.3** Kad se prijevozniku daju podaci o prijevozu opasnog tereta putem tehnike EDP ili EDI, pošiljatelj može prijevozniku dati informacije u papirnatom obliku redosljedom koji je određen u ovom poglavlju.

5.4.1 Prijevozna isprava za opasne tvari i dodatne obavijesti

5.4.1.1 Općeniti podaci koji su potrebni u prijevoznoj ispravi

- 5.4.1.1.1** Prijevozna(e) isprava(e) mora(ju) sadržavati sljedeće podatke za svaku opasnu tvar, materijal ili predmet ponuđen za prijevoz:

- (a) UN broj ispred kojega su slova "UN";
- (b) vlastiti otpremni naziv, dopunjen, ovisno o slučaju (vidi 3.1.2.8.1), s tehničkim nazivom u zagradi (vidi 3.1.2.8.1.1), kako je određeno u skladu sa 3.1.2;
- (c) - za tvari i predmete Klase 1: razredbena oznaka navedena u stupcu (3 b) tablice A u poglavlju 3.2;

Kad su u stupcu (5) tablice A poglavlja 3.2 navedeni brojevi oblika listica opasnosti koji nisu 1, 1.4, 1.5 i 1.6, 13 i 15 ti brojevi oblika listica opasnosti, u zagradama, moraju slijediti iza razredbene oznake;

- za radioaktivni materijal Klase 7: broj Klase: "7";

NAPOMENA: Za radioaktivni materijal s dodatnim opasnostima vidi osim toga i posebnu odredbu 172.

- za litijske baterije UN brojeva 3090, 3091, 3480 i 3481: broj Klase „9“;

- za druge tvari i predmete: brojevi oblika listice opasnosti navedeni u stupcu (5) tablice A u poglavlju 3.2 ili se primjenjivo u skladu s posebnom odredbom navedenom u stupcu (6). Ako je navedeno više od jednoga broja oblika listice opasnosti, brojevi koji slijede iza njih moraju biti navedeni u zagradama. Za tvari i predmete za koje nije naveden oblik listice opasnosti u stupcu (5) tablice A u poglavlju 3.2, osim ranžirne listice po uzorku 13, umjesto toga mora biti navedena njihova klasa prema stupcu (3a);

- (d) kad je dodijeljena pakirna skupina za tvar kojoj mogu prethoditi slova "PG" (npr. "PG II"), ili početna slova koja odgovaraju izrazu "pakirna skupina", na jezicima koji se koriste prema 5.4.1.4.1;

NAPOMENA: Za radioaktivni materijal Klase 7 s dodatnim opasnostima, vidi posebnu odredbu 172 (d) u poglavlju 3.3.

- (e) broj i opis paketa kada se primjenjuje (vidi također CIM članak 7 § 1 (h) i (i)); UN pakirna oznaka može biti upotrijebljena kao dopuna opisu vrste paketa (npr. jedna kutija (4G));

NAPOMENA: Broj, vrstu i kapacitet svake unutarnje ambalaže unutar vanjske ambalaže u kombiniranoj ambalaži nije potrebno navesti.

- (f) ukupna količina svakoga navoda opasnih tvari koja nosi različit UN broj, vlastiti otpremni naziv ili, ovisno o slučaju, pakirnu skupinu (kao volumen ili kao bruto masa ili kao neto masa, ovisno o slučaju); vidi također CIM članak 7 § 1 (h) i (i));

NAPOMENA 1: (Rezervirano).

2: Za opasne tvari u strojevima ili opremi navedenima u Propisu RID, navedena količina je ukupna količina opasne tvari sadržane u njima u kilogramima ili litrama, po potrebi;

- (h) ime i adresa primatelja. U suglasju s nadležnim tijelom država uključenih u prijevoz, kada se opasne tvari prevoze za razvoz za više primatelja koji ne mogu biti znani na početku prijevoza navod "Razvoz" može biti naveden;
- (g) naziv i adresu pošiljatelja (vidi također CIM članak 7 § 1 (b));
- (h) naziv i adresu primatelja (vidi također CIM članak 7 § 1 (g));
- (i) izjavu koja je obvezna prema uvjetima bilo kojega posebnoga sporazuma;
- (j) Kada je propisano označavanje u skladu s 5.3.2.1, identifikacijski broj opasnosti mora biti zapisan i prije slova „UN“ koja prethode UN broju (vidi stavak (a)). Broj opasnosti se mora vidjeti i u slučaju da se potpuna opterećenja sastoje od paketa koji prevoze samo jednu te istu tvar ili predmet označene su u skladu sa 5.3.2.1.

Mjesto i redoslijed prema kojemu se elementi potrebnih podataka pojavljuju u prijevoznoj ispravi su neobvezni, osim što (a), (b), (c) i (d) moraju biti prikazani u slijedu navedenom gore (npr. (a), (b), (c), (d)) bez isprepletanja podataka, osim kako je propisano u Propisu RID .

Primjeri dozvoljenih opisa opasnih tvari su sljedeći:

"UN 1098 ALIL ALKOHOL, 6.1 (3), I" ili

"UN 1098 ALIL ALKOHOL, 6.1 (3), PG I "

Kada je traženo označavanje u skladu s 5.3.2.1, (a), (b), (c) , (d) i (j) isto mora biti prikazano u slijedu (j),(a), (b), (c) , (d) bez isprepletanja podataka, osim ako je propisano Propisom RID.

Primjeri dozvoljenih opisa opasnih tvari uzimajući u obzir označavanje u skladu s 5.3.2.1 su sljedeći:

"663,UN 1098 ALIL ALKOHOL, 6.1 (3), I" ili

"663,UN 1098 ALIL ALKOHOL, 6.1 (3), PG I".

5.4.1.1.2

Podaci koji se moraju navesti u prijevoznoj ispravi moraju biti čitljivi.

Iako se u poglavlju 3.1 i u tablici A u poglavlju 3.2 koriste velika tiskana slova da se naznače elementi od kojih se treba sastojati vlastiti otpremni naziv, te iako se u poglavlju koriste velika i mala tiskana slova da se naznače podaci koji se moraju navesti u prijevoznoj ispravi, korištenje velikih ili malih tiskanih slova pri unosu podataka u prijevoznu ispravu prepušteno je izboru.

5.4.1.1.3

Posebne odredbe za otpade

Ako se prevozi opasna tvar koja sadrži otpad (osim radioaktivnoga otpada), ispred vlastitoga otpremnoga naziva mora biti riječ "OTPAD", osim ako taj izraz nije dio vlastitoga otpremnoga naziva npr.:

- "UN 1230 OTPAD METANOL, 3 (6.1), II" ili
- "UN 1230 OTPAD METANOL, 3 (6.1), PG II" ili
- "UN 1993 OTPAD ZAPALJIVA TEKUĆINA, N.D.N. (toluen i etilni alkohol), 3, II" ili
- "UN 1993 OTPAD ZAPALJIVA TEKUĆINA , N.D.N. (toluen i etilni alkohol), 3, PG II" ili

kada je propisano označavanje u skladu s 5.3.2.1:

- „336, UN 1230 OTPAD METANOL, 3 (6.1), II“ ili
- „336, UN 1230 OTPAD METANOL, 3 (6.1), PG II“.

Ako se primjenjuje odredba za otpad kako je određeno točkom 2.1.3.5.5, sljedeće mora biti dodano opisu opasnih tereta koji se zahtijeva točkom 5.4.1.1.1 (a) do (d):

"OTPAD U SKLADU S 2.1.3.5.5" (npr. "UN 3264, KOROZIVNA TEKUĆINA, KISELA, ANORGANSKA, N.D.N., 8, II, OTPAD U SKLADU S 2.1.3.5.5").

Nije potrebno dodati tehničko ime, kako je navedeno u Poglavlju 3.3, posebnoj odredbi 274."

5.4.1.1.4

(Brisano)

5.4.1.1.5

Posebne odredbe za ambalažu za otpatke uključujući velike ambalaže za otpatke i posude pod tlakom za otpatke

Kada se opasne tvari prevoze u ambalaži za otpatke uključujući velike ambalaže za otpatke ili posudama pod tlakom za otpatke, riječi "AMBALAŽA ZA OTPATKE" ili "POSUDA POD TLAKOM ZA OTPATKE" moraju se dodati iza opisa robe u prijevoznoj ispravi.

5.4.1.1.6 Posebne odredbe za prazne spremnike, neočišćene

5.4.1.1.6.1 Za prazne spremnike, neočišćene, u kojima je ostatak opasnih tvari klasa osim Klase 7, navod: "PRAZNO, NEOČIŠĆENO", "OSTATCI, ZADNJEG SADRŽAJA", mora biti naznačen prije ili poslije opisa opasnog tereta navedenog u 5.4.1.1.1 (j) i (a) do (d). Također, zahtjevi u 5.4.1.1.1 (c) moraju biti ispunjeni.

5.4.1.1.6.2 Posebne odredbe u 5.4.1.1.6.1 mogu biti zamijenjene s određenim odredbama u 5.4.1.1.6.2.1 ili 5.4.1.1.6.2.2.

5.4.1.1.6.2.1 Za prazne ambalaže, neočišćene u kojima je ostatak opasnih tvari klasa osim Klase 7, uključujući i prazne neočišćene posude za plinove čija zapremnina ne prelazi 1000 litara, podaci u skladu s 5.4.1.1.1 (a), (b), (c), (d), (e), (f) i (j) se može zamijeniti s: "PRAZNA AMBALAŽA", "PRAZNA POSUDA", "PRAZNI IBC", ili "PRAZNA VELIKA AMBALAŽA", nakon toga slijedi podatak o zadnjem teretu prema 5.4.1.1.1 (c).

Vidi sljedeći primjer: "PRAZNA AMBALAŽA, 6.1(3)".

Dodatno, u tom slučaju:

- (a) ako su opasne tvari koje su zadnje utovarene tereti Klase 2, podaci propisani u 5.4.1.1.1 (c) mogu se zamijeniti brojem klase „2“;
- (b) ako su opasne tvari koje su zadnje utovarene tereti klase 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 8 ili 9, podaci o teretu koji je zadnji utovaren, kako je opisano u 5.4.1.1.1 (c) mogu se zamijeniti riječima „S OSTATCIMA [...]“ nakon kojih slijedi klasa(e) i dodatna(e) opasnost(i) koja(e) odgovara(ju) različitim ostatcima, redoslijedom broja klase.

Primjer: Prazne ambalaže, neočišćene, koje su sadržavale terete Klase 3 koje se prevoze s praznim ambalažama, neočišćenim, koje su sadržavale terete Klase 8 s dodatnim opasnostima Klase 6.1, mogu se navoditi u prijevoznoj ispravi kao:

„PRAZNA AMBALAŽA, S OSTATCIMA 3, 6.1, 8“.

5.4.1.1.6.2.2 Za prazne spremnike osim ambalaža, neočišćene, koji sadrže ostatke opasnih tvari osim tereta Klase 7 i za prazne neočišćene posude za plinove zapremnine iznad 1000 litara, podaci u skladu s 5.4.1.1.1 (a) do (d) i (j) kojima prethodi "PRAZNI VAGON-CISTERNA", "PRAZNO VOZILO CISTERNA", "PRAZAN DEMONTABILNI SPREMNIK", "PRAZNI BATERIJSKI VAGON", "PRAZNO BATERIJSKO VOZILO", "PRAZNI PRIJENOSNI SPREMNIK", "PRAZNI SPREMNIK-KONTEJNER", "PRAZNI MEGC", "PRAZNI VAGON", "PRAZNO VOZILO", "PRAZNI KONTEJNER" ili "PRAZNA POSUDA", kako odgovara, slijedi navod "ZADNJI TERET:". Osim toga, podpoglavlje 5.4.1.1.1 (f) ne smije biti primjenjen.

Vidi sljedeći primjer:

"PRAZNI VAGON-CISTERNA, ZADNJI TERET: 663 UN 1098 ALLYL ALKOHOL, 6.1 (3), I" ili

"PRAZNI VAGON-CISTERNA, ZADNJI TERET: 663, N 1098 ALLYL ALKOHOL, 6.1 (3), PGI".

5.4.1.1.6.2.3 (Rezervirano)

5.4.1.1.6.3 (a) ako se prazne cisterne, prazni akumulatorski vagoni, prazna akumulatorska vozila i MEGC-i neočišćeni prevoze do najbližeg mjesta gdje se može obaviti čišćenje ili popravak u skladu s odredbama u 4.3.2.4.3 u prijevoznu ispravu mora se unijeti sljedeći dodatni navod:

"PRIJEVOZ U SKLADU S 4.3.2.4.3".

(b) ako se prazni vagoni, cestovna vozila i kontejneri neočišćeni prevoze do najbližega mjesta gdje se može obaviti čišćenje ili popravak u skladu s odredbama u 7.5.8.1, u prijevoznu ispravu mora se unijeti sljedeći dodatni navod:

"PRIJEVOZ U SKLADU S 7.5.8.1".

5.4.1.1.6.4. Za prijevoz vagon-cisterni, demontabilnih spremnika, baterijskih vagona, spremnik-kontejnera i MEGC-a prema uvjetima iz 4.3.2.4.4, u prijevoznu ispravu uključuje se sljedeći navod:

"PRIJEVOZ U SKLADU S 4.3.2.4.4."

5.4.1.1.7 **Posebne odredbe za prijevoz u prijevoznome lancu, uključujući pomorski ili zračni prijevoz⁵**

Za prijevoz u skladu sa 1.1.4.2.1 u prijevoznu ispravu mora se unijeti izjava kako slijedi:

"PRIJEVOZ U SKLADU S 1.1.4.2.1."

5.4.1.1.8 (Rezervirano)

5.4.1.1.9 **Posebne odredbe za željeznički prijevoz cestovnih vozila**

NAPOMENA: Informacije iz prijevozne isprave navedene su u 1.1.4.4.5.

5.4.1.1.10 (Rezervirano)

5.4.1.1.11 **Posebne odredbe za prijevoz IBC-a, spremnika, baterijskih vagona, prijenosnih spremnika i MEGC-a nakon datuma isteka posljednjeg redovitog ispitivanja ili pregleda**

Za prijevoz u skladu s 4.1.2.2 (b), 4.3.2.3.7 (b), **6.7.2.19.6.1 (b)**, **6.7.3.15.6.1 (b)** ili **6.7.4.14.6.1 (b)**, izjava o tome mora biti uključena u prijevoznu ispravu kako slijedi:

„PRIJEVOZ U SKLADU S 4.1.2.2 (b)“,

„PRIJEVOZ U SKLADU S 4.3.2.3.7 (b)“,

„PRIJEVOZ U SKLADU S **6.7.2.19.6.1 (b)**“,

„PRIJEVOZ U SKLADU S **6.7.3.15.6.1 (b)**“ ili

„PRIJEVOZ U SKLADU S **6.7.4.14.6.1 (b)**“, prema potrebi.

⁵ Pri prijevozu u prijevoznom lancu, uključujući pomorski ili zračni prijevoz, kopija dokumenta (obrazac za multimodalni prijevoz opasnih tvari u skladu s 5.4.5) propisana za pomorski ili zračni prijevoz mora biti priložena uz prijevozne isprave. Ovi dokumenti moraju biti iste veličine. Ako je formular za multimodalni prijevoz opasnih tvari u skladu s 5.4.5 i priložen prijevoznim ispravama, informacije vezane uz opasne tvari koje sadrži taj obrazac, nije potrebno prikazati u prijevoznim ispravama, ali referenca na dodatne listove mora biti unešena u za to određenu rubriku(kockicu) u prijevoznim ispravama.

5.4.1.1.12 Posebne odredbe za prijevoz po prethodnim odredbama

Za prijevoz po 1.6.1.1 u prijevoznoj ispravi mora biti navedeno:

„PRIJEVOZ U SKLADU S RID PRIJE **1.SIJEČNJA 2021.**“

5.4.1.1.13 (Rezervirano)

5.4.1.1.14 Posebne odredbe za prijevoz tvari koje se prevoze na povišenoj temperaturi

Ako iz vlastitoga otpremnoga naziva tvari koja se prevozi ili je namijenjena prijevozu u tekućem stanju, pri temperaturi jednakoj ili višoj od 100 °C, ili u krutom stanju pri temperaturi jednakoj ili višoj od 240 °C, nije zamjetno da je riječ o uvjetima povišene temperature (primjerice, uporabom izraza "OTOPLJEN" ili "POVIŠENA TEMPERATURA", kao dijela vlastitoga otpremnoga naziva), riječ "**VRUĆ**" mora biti neposredno ispred vlastitoga otpremnoga naziva.

5.4.1.1.15 (Rezervirano)

5.4.1.1.16 Obvezni podaci u skladu s posebnom odredbom 640 u poglavlju 3.3

Ako se to zahtijeva posebnom odredbom 640 poglavlja 3.3, u prijevoznoj ispravi mora biti natpis "POSEBNA ODREDBA 640X", pri čemu je "X" veliko slovo koje dolazi nakon odnosnoga pozivanja na posebnu odredbu 640 u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2.

5.4.1.1.17 Posebne odredbe za prijevoz krutih tvari u kontejnerima za rasutu tvar u skladu sa 6.11.4

Kad se krute tvari prevoze u kontejnerima za rasute tvari u skladu sa 6.11.4, u prijevoznoj ispravi mora biti sljedeća izjava (vidi NAPOMENU na početku 6.11.4):

"KONTEJNER ZA RASUTE TVARI BK(X)⁶, ODOBRILO NADLEŽNO TIJELO DRŽAVE..."

5.4.1.1.18 Posebne odredbe za prijevoz tvari opasnih za okoliš (vodeni okoliš)

Ako tvar iz Klase 1 do 9 udovoljava mjerilima za razredbu iz 2.2.9.1.10, u prijevoznoj ispravi će stajati i "OPASNO ZA OKOLIŠ" ili 'ZAGAĐIVAČ MORA/OPASAN ZA OKOLIŠ'. Ovaj dodatni zahtjev ne odnosi se na UN brojeve 3077. i 3082. ni iznimke navedene u 5.2.1.8.1.

Natpis "ZAGAĐIVAČ MORA" (sukladno 5.4.1.4.3 Kodeksa IMDG) prihvatljiv je ako se radi o prijevozu u transportnom lancu koji uključuje pomorski prijevoz.

5.4.1.1.19 Posebne odredbe za prijevoz ambalaža, odbačenih, praznih, neočišćenih (UN 3509)

Za ambalaže, odbačene, prazne, neočišćene, pravilni otpremni naziv naveden u 5.4.1.1.1 (b) mora biti dopunjen riječima „(S OSTACIMA [...])“, nakon čega slijedi klasa (klase) i dodatna opasnost (opasnosti) povezane s ostacima, prema broju klase. Nadalje, 5.4.1.1.1 (f) se ne primjenjuje.

⁶ (x) zamijeniti s „1“ ili „2“, po potrebi.

Primjer: Ambalaže, odbačene, prazne, neočišćene koje su sadržavale terete Klase 4.1 zapakirane zajedno s ambalažama, odbačenim, praznim, neočišćenim koje su sadržavale terete Klase 3 s dodatnom opasnosti Klase 6.1 moraju biti navedene u prijevoznoj ispravi kao:

„UN 3509 AMBALAŽE, ODBAČENE, PRAZNE, NEOČIŠĆENE (S OSTACIMA POD 3, 4.1, 6.1), 9“.

5.4.1.1.20 Posebne odredbe za prijevoz tvari klasificiranih u skladu s 2.1.2.8

Za prijevoz u skladu s 2.1.2.8, izjava mora biti uključena u prijevoznu ispravu kako slijedi:

„KLASIFICIRANO U SKLADU S 2.1.2.8“.

5.4.1.1.21 Posebne odredbe za prijevoz UN brojeva 3528, 3529 i 3530

Za prijevoz UN brojeva 3528, 3529 i 3530, prijevozna isprava, kada je potrebno prema posebnoj odredbi 363 Poglavlja 3.3, mora sadržavati sljedeću dodatnu izjavu:

„PRIJEVOZ U SKLADU S POSEBNOM ODREDBOM 363“.

5.4.1.2 Dodatni ili posebni podaci obvezni za određene klase

5.4.1.2.1 Posebne odredbe za Klasu 1

(a) prijevozna će isprava, uz zahtjeve iz točke 5.4.1.1.1 (f), prikazivati sljedeće:

- ukupnu neto masu eksplozivnih sadržaja⁷ u kg za svaku tvar ili predmet koji nosi različiti UN broj;
- ukupnu neto masu eksplozivnih sadržaja⁷ u kg za svaku tvar i predmet koji je obuhvaćen prijevoznom ispravom;

(b) za mješovito pakiranje dvije različite tvari, opis tvari u prijevoznoj ispravi mora uključivati UN brojeve i nazive tiskane velikim slovima u stupcima (1) i (2) tablice A poglavlja 3.2 za obje tvari ili predmete. Ako je više od dvije različite tvari u istom paketu u skladu s odredbama za mješovito pakiranje, koje su navedene u 4.1.10 posebne odredbe MP1, MP2 i MP20 do MP24, u prijevoznoj ispravi ispod opisa tvari moraju biti UN brojevi svih tvari i predmeta koji su u paketu, oblika: "TVARI UN BROJEVA....";

(c) za prijevoz tvari i predmeta koji su dodijeljeni navodu n.d.n. ili navodu "0190 UZORCI, EKSPLOZIVNO" ili koji su pakirani u skladu s uputama za pakiranje P101 iz 4.1.4.1, primjerak odobrenja nadležnoga tijela s uvjetima prijevoza mora biti priložen uz prijevoznu ispravu. Mora biti napisan na službenom jeziku države pošiljatelja i, također, ako taj jezik nije engleski, francuski, njemački ili talijanski, na engleskom, francuskom, njemačkom ili talijanskom jeziku, osim ako sporazumima, ako ih ima, koji su sklopljeni između država koje sudjeluju u prijevoznoj aktivnosti, nije predviđeno drukčije;

(d) ako su paketi u kojima su tvari i predmeti skupina sukladnosti B i D utovarena zajedno u isti vagon u skladu s uvjetima iz 7.5.2.2, preslika odobrenja nadležnog tijela zaštitnoga pregradka ili sustava cisterne u skladu sa 7.5.2.2, napomena^a ispod tablice, mora biti priložena uz prijevoznu ispravu. Mora biti napisano na službenome jeziku države pošiljatelja i, također, ako taj jezik nije engleski, francuski, njemački ili talijanski, na engleskom, francuskom ili njemačkom ili talijanskom jeziku, osim ako sporazumima, ako ih ima, koji su sklopljeni između država koje sudjeluju u prijevoznoj aktivnosti, nije predviđeno drukčije;

⁷ Za predmete, „eksplozivni sadržaji“ označavaju eksplozivnu tvar koju predmet sadrži.

- (e) kad se eksplozivne tvari ili predmeti prevoze u ambalaži u skladu s uputom za pakiranje P101, u prijevoznoj ispravi mora biti natpis: "AMBALAŽU ODOBRILO NADLEŽNO TIJELO DRŽAVE (naznaka države (razlikovni znak koji se koristi za vozila u međunarodnom cestovnom prometu⁸), u čije ime nadležno tijelo djeluje)" (vidi 4.1.4.1, uputa za pakiranje P101).
- (f) pri prijevozu vojnih pošiljaka mogu se umjesto oznaka iz Tablice A Poglavlja 3.2 koristiti oznake propisane od ovlaštene vojne uprave. Pri prijevozu vojnih pošiljaka, koje odstupaju od uvjeta prijevoza po 5.2.1.5, 5.2.2.1.8 i 5.3.1.1.2 i po 7.2.4. posebne odredbe W2, u prijevoznoj ispravi mora biti natpis: „VOJNA POŠILJKA“.
- (g) kad se prevoze pirotehnički predmeti UN brojeva 0333, 0334, 0335, 0336 i 0337, u prijevoznoj ispravi mora stajati:

"PIROTEHNIČKE PREDMETE RAZVRSTALO NADLEŽNO TIJELO XX, OZNAKA PIROTEHNIČKOG PREDMETA JE XX/YYZZZZ".

Potvrda o razredbi ne treba stajati uz pošiljku, ali pošiljatelj je mora dostaviti prijevozniku ili nadležnom tijelu u svrhu nadzora. Potvrda o razredbi ili njen duplikat su na službenom jeziku zemlje koja vrši otpremu, ali i na njemačkom, engleskom, francuskom ili talijanskom jeziku ako nijedan od tih jezika nije službeni jezik te zemlje.

NAPOMENA 1: Dodatno, uz vlastiti otpremni naziv, u prijevoznu ispravu može se upisati komercijalni ili tehnički naziv tvari.

2: Razredbena referencija(e) sastoji se od države članice Propisa RID u kojoj je odobrena razredbena oznaka u skladu s posebnom odredbom 645 iz 3.3.1, kako je određeno razlikovnim znakom koji se koristi za vozila u međunarodnom cestovnom prometu (XX)⁸, identifikacije nadležnog tijela (YY) i jedinstvene serijske oznake (ZZZZ). Primjeri takvih razredbenih referencija su:
GB/HSE123456
D/BAM1234.

5.4.1.2.2 Dodatne odredbe za Klasu 2

- (a) kad je riječ o prijevozu smjesa (vidi 2.2.2.1.1), u spremnik-vagonima, baterijskim vagonima, vagonima s demontabilnim spremnicima, prijenosnim spremnicima, spremnik-kontejnerima ili MEGC-ima, mora biti naveden sastav smjese kao postotak volumena ili kao postotak mase. Sastavni dijelovi ispod 1% ne moraju biti navedeni (vidi također 3.1.2.8.1.2). Sastav smjese ne smije imati tehničko ime koje se odnosi na posebne upute 581, 582, ili 583 koje se koristi kao dopuna otpremnom nazivu;
- (b) za prijevoz cilindara, tuba, bačva pod tlakom, kriogenih posuda i snopova cilindara prema uvjetima u 4.1.6.10, u prijevoznu ispravu mora biti uključen sljedeći navod:
"PRIJEVOZ U SKLADU SA 4.1.6.10."
- (c) pri prijevozu vagona cisterni, koje su bile napunjene u neočišćenom stanju, potrebno je u prijevoznu ispravu napisati ukupnu masu tvari koja se prevozi, sumu težine novog tereta i ostataka, koja mora odgovarati ukupnoj masi napunjenog vagona cisterne s ispisanom masom (tara). Dodatno se može napisati napomena: „MASA NOVOG TERETA...KG“.

⁸ Razlikovni znak Države registracije koji se koristi na motornim vozilima i prikolicama u međunarodnom cestovnom prometu, npr. u skladu sa Ženevskom konvencijom o cestovnom prometu iz 1949. ili u skladu s Bečkom Konvencijom o cestovnom prometu iz 1968.

- (d) u slučaju da **vagon-cisterne, spremnik-kontejneri ili prenosive cisterne** prevoze hlađene ukapljene plinove, pošiljalatelj mora u prijevoznu ispravu unijeti datum na koji završava stvarno vrijeme držanja, u sljedećem formatu:
„ZAVRŠETAK VREMENA DRŽANJA: (DD/MM/GGGG)“.

5.4.1.2.3 Dodatne odredbe za samoreaktivne tvari Klase 4.1 i organske peroksidge Klase 5.2

5.4.1.2.3.1 (Rezervirano)

5.4.1.2.3.2 Ako je za određene samoreaktivne tvari Klase 4.1 i određene organske peroksidge Klase 5.2 nadležno tijelo dozvolilo da listica opasnosti u skladu s oblikom br. 1 nije potrebna za određenu ambalažu (vidi 5.2.2.1.9), izjava kojom se to potvrđuje mora biti uključena u prijevoznu ispravu kako slijedi:

"LISTICA OPASNOSTI U SKLADU S OBLIKOM BR. 1 NIJE POTREBNA".

5.4.1.2.3.3 Ako se organski peroksidge i samoreaktivne tvari prevoze u uvjetima kad je potrebno odobrenje (za organske peroksidge vidi 2.2.52.1.8, 4.1.7.2.2 i posebnu odredbu TA2 u 6.8.4; za samoreaktivne tvari vidi 2.2.41.1.13 i 4.1.7.2.2), izjava kojom se to potvrđuje mora biti uključena u prijevoznu ispravu, npr.

"PRIJEVOZ U SKLADU SA 2.2.52.1.8".

Preslika odobrenja nadležnoga tijela s uvjetima prijevoza mora biti priložena prijevoznoj ispravi. Mora biti napisan na službenome jeziku države pošiljalatelja i, također, ako taj jezik nije engleski, francuski, talijanski ili njemački, na engleskom, francuskom, talijanskom ili njemačkom jeziku, osim ako sporazumima, ako ih ima, koji su sklopljeni između država koje sudjeluju u prijevoznoj aktivnosti, nije predviđeno drukčije.

5.4.1.2.3.4 Kad se prevozi uzorak organskog peroksidge (vidi 2.2.52.1.9), ili samoreaktivne tvari (vidi 2.2.41.1.15), izjava kojom se to potvrđuje mora biti uključena u prijevoznu ispravu, npr.

"PRIJEVOZ U SKLADU SA 2.2.52.1.9".

5.4.1.2.3.5 Ako se prevoze samoreaktivne tvari tip G (vidi Priručnik za ispitivanje i kriterije, Dio II.; navod 20.4.2 (g)), u prijevoznoj ispravi može se navesti sljedeća izjava:

"NIJE SAMOREAKTIVNA TVAR KLASJE 4.1."

Kad se prevoze organski peroksidge tip G (vidi Priručnik za ispitivanje i kriterije, Dio II.; navod 20.4.3 (g)), u prijevoznoj ispravi može se navesti sljedeća izjava:

"NIJE TVAR KLASJE 5.2."

5.4.1.2.4 Dodatne odredbe za Klasu 6.2

Uz podatake koji se odnose na primatelja (vidi 5.4.1.1.1 (h)), mora se navesti ime i telefonski broj odgovorne osobe.

5.4.1.2.5 Dodatne odredbe za Klasu 7

5.4.1.2.5.1

Sljedeći podaci moraju se upisati u prijevoznu ispravu za svaki paket materijala Klase 7, ovisno o slučaju, navedenim redoslijedom i neposredno nakon podataka koji su obvezni prema 5.4.1.1.1 (a) do (c):

- (a) naziv ili simbol svakoga radionuklida ili za smjese radionuklida prikladni općeniti opis ili popis najrestriktivnijih nuklida;
- (b) opis fizičkoga i kemijskoga oblika materijala ili oznaku da je materijal radioaktivni materijal posebnoga oblika ili slabo raspršivi radioaktivni materijal. Za kemijski oblik prihvatljiv je generički kemijski opis. Za radioaktivni materijal s dodatnim rizikom, vidi stavak (c) posebne odredbe 172 Poglavlja 3.3;
- (c) najveća aktivnost radioaktivnih sadržaja za vrijeme prijevoza izražena u bekerelima (Bq), s odgovarajućom oznakom SI prefiksa (vidi 1.2.2.1). Za fisijski materijal, masa fisijskoga materijala (ili, po potrebi, masa svakog fisijskog nuklida za smjese) u gramima (g), ili njezini odgovarajući višekratnici, mogu se koristiti umjesto aktivnosti;
- (d) kategorija paketa, zaštitne ambalaže ili kontejnera, kako je dodijeljena u skladu s odlomkom 5.1.5.3.4, tj. I-BIJELO, II-ŽUTO, III-ŽUTO;
- (e) TI određen u skladu s odlomcima 5.1.5.3.1 i 5.1.5.3.2 (osim za kategoriju I-BIJELO);
- (f) za fisijski materijal:
 - (i) ako se otprema prema jednoj od iznimaka u 2.2.7.2.3.5 (a) do (f), referirati se na taj stavak;
 - (ii) ako se otprema prema 2.2.7.2.3.5 (c) do (e), ukupna masa fisijskih nuklida;
 - (iii) ako je sadržan u paketu na koji se primjenjuje jedan od 6.4.11.2 (a) do (c) ili 6.4.11.3, referirati se na taj stavak;
 - (iv) indeks granične sigurnosti, gdje je primjenjivo;
- (g) identifikacijska oznaka za svako odobrenje nadležnog tijela (radioaktivni materijal posebnoga oblika, slabo raspršivi radioaktivni materijal, fisijski materijal izuzet na temelju 2.2.7.2.3.5 (f), posebni sporazum, konstrukcija paketa ili pošiljka), koji se odnose na pošiljku;
- (h) za pošiljke koje se sastoje više od jednoga paketa podaci koji su obvezni u 5.4.1.1.1 i u (a) do (g) iznad, moraju biti navedeni za svaki paket. Za pakete u zaštitnoj ambalaži, kontejneru ili vagonu, mora biti uključena detaljna specifikacija sadržaja svakoga paketa koji je u zaštitnoj ambalaži, kontejneru, ili vagonu i, ovisno o slučaju, za svaku zaštitnu ambalažu, kontejner ili vagon. Ako se paketi moraju izvaditi iz zaštitne ambalaže, kontejnera ili vagona, u trenutku pretovara moraju biti pripremljene odgovarajuće prijevozne isprave;
- (i) ako se paket mora slati kao paket s isključivom namjenom, izjava "POŠILJKA S ISKLJUČIVOM NAMJENOM";
- (j) za tvari LSA-II i LSA-III, SCO-I, SCO-II i SCO-III, ukupna aktivnost pošiljke kao umnožak od A_2 . Za radioaktivni materijal kod kojeg je vrijednost A_2 neograničena, umnožak A_2 iznosi nula.

5.4.1.2.5.2

Pošiljatelj u prijevnim ispravama mora osigurati izjavu u pogledu mjera, ako ih ima, koje prijevoznik treba poduzeti. Izjava mora biti na jezicima koje prijevoznik ili tijela na koje se to odnosi smatraju potrebnima, i moraju uključivati najmanje sljedeće podatke:

- (a) dopunski uvjeti za utovar, slaganje, prijevoz, rukovanje i istovar paketa, zaštitne ambalaže ili kontejnera, uključujući sve posebne odredbe u svezi utovara u svrhu sigurnoga raspršivanja topline (vidi posebnu odredbu CW 33 (3.2) u 7.5.11), ili izjavu da takvi uvjeti nisu potrebni;
- (b) ograničenja načina prijevoza ili vagona i sve potrebne upute u svezi itinerera;
- (c) mjere u slučaju nesreće u skladu s pošiljkom.

5.4.1.2.5.3 U svim slučajevima međunarodnog prijevoza paketa za koje se zahtijeva da nadležno tijelo odobri izradu ili prijevoz i za koje u različitim zemljama koje sudjeluju u prijevozu vrijede različite vrste odobrenja, UN broj i ispravni otpremni naziv zahtijevan u 5.4.1.1.1 mora biti u skladu s certifikatom države izrade.

5.4.1.2.5.4 Važeće potvrde nadležnoga tijela ne moraju biti popraćene pošiljkom. Pošiljatelj ih mora dostaviti prijevozniku(cima) prije utovara i istovara.

5.4.1.3 (Rezervirano)

5.4.1.4 Format i jezik

5.4.1.4.1 Podaci koje treba unijeti u prijevoznu ispravu moraju biti napisani na službenome jeziku države otpremnika i, također, ako taj jezik nije engleski, francuski ili njemački, na engleskome, francuskome ili njemačkome jeziku, osim ako u sporazumima sklopljenima između država koje sudjeluju u prijevoznoj aktivnosti, nije određeno drukčije.

Uz informacije koje se zahtijevaju pod 5.4.1.1 i 5.4.1.2, stavlja se križić u odgovarajuće polje ako to omogućuje prijevozna isprava predviđena za korištenje, primjerice teretni list u skladu s CIM-om ili vagoni list u skladu s Općim ugovorom o uporabi teretnih vagona (OUU)⁹.

5.4.1.4.2 Ako se zbog veličine stvari pošiljka ne može utovariti u cijelosti na jednu prijevoznu jedinicu, mora se sačiniti onoliko posebnih isprava ili primjeraka jedne isprave koliko je prijevoznih jedinica natovareno. Također, u svim slučajevima posebne prijevozne isprave moraju biti sačinjene za pošiljke ili dijelove pošiljka koje ne mogu biti utovarene zajedno na isto vozilo zbog zabrana propisanih u 7.5.2.

Ako se postojeća prijevozna isprava ili isprava za rukovanje tvarima ne može koristiti za potrebe dokumentacije opasnih stvari za mješoviti prijevoz, preporučuje se koristiti isprave koje odgovaraju primjeru prikazanomu u 5.4.5¹⁰.

5.4.1.5 Tvari koje nisu opasne

Kad stvar poimenice navedena u tablici A poglavlja 3.2 nije obuhvaćena Propisom RID stoga što se smatra stvari koja nije opasna prema 2. dijelu, pošiljatelj u prijevoznu ispravu može upisati izjavu kojom to potvrđuje, npr.:

"NIJE TERET KLASA ...".

NAPOMENA: Odredba se može posebice koristiti tada kada pošiljatelj smatra da je zbog kemijske naravi stvari (npr. otopine i smjese), koja se prevozi ili zbog činjenice da se takva stvar smatra opasnom zbog drugih propisa, pošiljku moguće kontrolirati tijekom prijevoza.

5.4.2 Potvrda o pakiranju kontejnera/vozila

⁹ Objavljuje Ured za OUU, Avenue Louise, 500, BE-1050 Bruxelles, www.gcubureau.org.

¹⁰ Ako se koriste, moguće je pogledati mjerodavne preporuke UNECE/Centra za poticanje trgovine i elektroničko poslovanje Ujedinjenih Naroda (UN/CEFACT), posebice Preporuku br. 1 (UN predložak za trgovinske dokumente) (ECE/TRADE/137, izdanje 81.3), UN predložak za trgovinske dokumente – Smjernica za primjenu (ECE/TRADE/270, izdanje 2002.), Preporuku br. 11 (Dokumentarni aspekti međunarodnog prijevoza opasnih stvari) (ECE/TRADE/204, izdanje 96.1 – trenutno na reviziji) i Preporuku br. 22 (UN predložak za standardne upute za pošiljke) (ECE/TRADE/168, izdanje 1989.). Pogledati također UN/CEFACT sažetak preporuka za poticanje trgovine (ECE/TRADE/346, izdanje 2006.) i Direktorij elemenata trgovinskih podataka Ujedinjenih naroda (UNTDDED) (ECE/TRADE/362, izdanje 2005.).

Ako prijevoz opasnih tvari u kontejneru prethodi putovanju morem, potvrda o pakiranju kontejnera/vozila u skladu s odjeljkom 5.4.2 Međunarodnoga pomorskog pravilnika o opasnim teretima¹¹ mora se osigurati zajedno s prijevoznom ispravom¹².

¹¹ Smjernice koje se koriste u praksi i obuci za utovar robe u prijevozne jedinice sačinile su i Međunarodna pomorska organizacija (IMO), Međunarodna organizacija rada (ILO) i Europska gospodarska komisija Ujedinjenih Naroda (UNECE) i objavio ih je IMO („Kodeks prakse IMO/ILO/UNECE za utovar robe u prijevozne jedinice (Kodeks CTU)“).

¹² U odjeljku 5.4.2 Međunarodnoga pomorskog pravilnika o opasnoj tvari (**Izmjena i dopuna 39-18**) zahtijeva se sljedeće:

"5.4.2 Potvrda o pakiranju kontejnera/vozila

5.4.2.1 Kad se opasna tvar pakira ili utovarava na bilo koji kontejner ili vozilo, odgovorni za pakiranje kontejnera ili vozila moraju osigurati "potvrdu o pakiranju kontejnera/vozila" u kojoj mora biti naveden(i) identifikacijski broj(evi) kontejnera/vozila i kojom se potvrđuje da je aktivnost obavljena u skladu sa sljedećim uvjetima:

- .1 Kontejner/vozilo bilo je čisto, suho i spremno za prihvatanje tvari.
- .2 Paketi, koje je potrebno razvrstati u skladu s vrijedećim uvjetima za razvrstavanje, nisu bili zapakirani zajedno na ili u kontejner/vozilo [osim ako to nije odobrilo zaduženo nadležno tijelo u skladu sa 7.3.4.1 (Međunarodnoga pomorskog pravilnika o opasnim teretima)].
- .3 Vanjski izgled svih paketa je pregledan da se utvrdi kako nema oštećenja, i utovareni su samo zdravi paketi.
- .4 Bačve su skladištene u uspravnomu položaju, osim ako nadležno tijelo nije odobrilo drukčije, i sva je roba pravilno utovarena, i ovisno o slučaju, na odgovarajući način učvršćena materijalom za učvršćivanje koji je prikladan načinu(ima) prijevoza za predviđeno putovanje.
- .5 Roba koja je utovarena u rasutomu stanju ravnomjerno je raspoređena u kontejneru/vozilu.
- .6 Za pošiljke u koje su uključeni tereti Klase 1, osim odsjeka 1.4, kontejner/vozilo konstrukcijski se koristi u skladu sa 7.1.2 (Međunarodnog pomorskoga pravilnika o opasnim teretima).
- .7 Kontejner/vozilo i paketi pravilno su označeni, obilježeni i obilježeni, ovisno o slučaju.
- .8 Ako se tvari koje predstavljaju opasnost od gušenja koriste za hlađenje ili kondicioniranje (kao što su suhi led (UN 1845) ili dušik, duboko hlađena tekućina (UN 1977) ili argon, hlađena tekućina (UN 1951)), kontejner/vozilo mora biti izvana označeno u skladu s točkom 5.5.3.6 (Kodeksa IMDG); i
- .9 Za svaku pošiljku opasne tvari utovarene na kontejner/vozilo primljena je prijevozna isprava za opasnu tvar, kako je navedeno u 5.4.1 (Međunarodnoga pomorskoga pravilnika o opasnim teretima).

NAPOMENA: Potvrda o pakiranju kontejnera/vozila za prijenosne spremnike nije potrebna.

5.4.2.2 Podaci koji su obavezni u prijevojnoj ispravi za opasne tvari i potvrdi o pakiranju kontejnera/vozila mogu se uključiti u jednu ispravu; u protivnomu, te isprave moraju biti priložene jedna uz drugu. Ako su podaci uključeni u jednu ispravu, u njoj mora biti i jedinstvena izjava, poput: "Izjavljuje se da je pakiranje tvari u kontejner/vozilo obavljeno u skladu s vrijedećim odredbama." Mora biti naveden nadnevak izjave i ime osobe koja je to potpisala u ispravi. Faksimili potpisa prihvatljivi su kada primjenjivi zakoni i propisi priznaju pravnu valjanost faksimil potpisa.

Funkcije prijevozne isprave, koja je obvezna prema 5.4.1, i potvrde o pakiranju kontejnera/vozila, kako je prethodno propisano, mogu biti uključene u jednu ispravu, u protivnom te isprave moraju biti priložene. Ako su ove funkcije uključene u jednu ispravu, dostatno je u prijevoznu ispravu unijeti izjavu kako je utovar kontejnera ili vozila obavljen u skladu s vrijedećim propisima za način prijevoza zajedno s identifikacijom osobe koja je odgovorna za potvrdu o pakiranju kontejnera/vozila.

NAPOMENA: Potvrda o pakiranju kontejnera/vozila nije potrebna za prijenosne spremnike, spremnik-kontejnere i MEGC-e.

Ako prijevoz opasnih tereta u vozilu prethodi putovanju morem, potvrda o pakiranju kontejnera/vozila u skladu s odjeljkom 5.4.2 Kodeksa IMDG¹¹ mora se dostaviti zajedno s prijevoznom ispravom¹².

NAPOMENA: Za potrebe ovog odjeljka pojam „vozilo“ uključuje i vagon.

5.4.3 Pisane upute

5.4.3.1 Kao pomoć u kriznoj situaciji do koje može doći tijekom prijevoza, u kabini strojovođe, u cilju lakše dostupnosti, nalaze se pisane upute kako je navedeno u 5.4.3.4.

5.4.3.2 Prije početka putovanja prijevoznik ove upute dostavlja strojovođi (strojovođama) na jeziku (jezicima) koje čita i razumije. Prijevoznik mora osigurati da strojovođa razumije upute i da ih može ispravno izvršiti.

5.4.3.3 Prije početka putovanja, strojovođa mora pročitati pisane upute kako bi se upoznao s postupcima koje treba poduzeti u slučaju nesreće ili nezgode, uzimajući u obzir podatke o opasnim teretima na vozilu, a koje mu je dao prijevoznik.

5.4.3.4 Sadržaj pisanih uputa treba se podudarati s modelom prikazanim na sljedeće četiri stranice.

5.4.2.3 Ako je potvrda o pakiranju kontejnera/vozila prijevozniku dostavljena putem tehnike prijenosa podataka EDP ili EDI, potpis (potpisi) smije biti elektronički, a umjesto njega može stajati i ime (imena) (otisnuto velikim štampanim slovima) osobe ovlaštene za potpisivanje.

5.4.2.4 Ako se potvrda o prijevozu kontejnera/vozila prijevozniku dostavi putem tehnike EDP ili EDI a nakon toga se opasni teret proslijedi prijevozniku koji zahtijeva potvrdu o pakiranju kontejnera/vozila u papirnatom obliku, prijevoznik osigurava da u papirnatoj inačici dokumenta stoji: "Izvornik je primljen elektroničkim putem" i da je ime potpisnika otisnuto velikim slovima.

PISANE UPUTE PREMA PROPISU RID

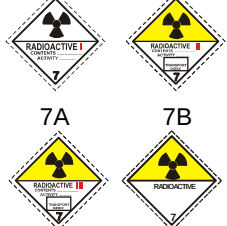
Postupci u slučaju nesreće ili nezgode koji uključuju ili vjerojatno uključuju opasni teret

U slučaju nesreće ili nezgode koja nastupi tijekom prijevoza, strojovođe trebaju postupiti na sljedeći način, ako je to sigurno i izvedivo^a:

- zaustaviti vlak/prestat i s manevrom na prikladnom mjestu, imajući na umu vrstu opasnosti (npr. požar, gubitak tereta), lokalne uvjete (npr. tunel, izgrađeno područje) i potencijalno djelovanje hitnih službi (pristupačnost, evakuacija) u dogovoru s upraviteljem željezničke infrastrukture, ako je potrebno;
- isključiti lokomotivu prema uputama za rad;
- izbjegavati izvore paljenja, a posebno ne pušiti, koristiti električne cigarete niti slične proizvode te ne uključivati bilo koju električnu opremu;
- pridržavati se dodatnih uputa o mogućim rizicima vezanih uz sve tvari u sljedećoj tablici. Rizici se podudaraju s brojem modela oznake opasnosti i oznakom dodijeljenom teretu tijekom prijevoza;
- obavijestiti upravitelja željezničke infrastrukture ili hitne službe, dajući što više informacija o nesreći ili nezgodi i opasnom teretu, imajući na umu upute prijevoznika;
- učiniti podatke o opasnom teretu koji se prevozi (po potrebi, prijevozne isprave) lako dostupnima hitnim službama prilikom dolaska ili ih učiniti dostupnima pomoću elektroničke razmjene podataka (EDI);
- prilikom napuštanja lokomotive, obući propisanu sigurnosnu odjeću;
- po potrebi koristiti ostalu zaštitnu opremu;
- udaljiti se s mjesta nesreće ili nezgode, savjetovati drugim osobama da se udalje i slijediti savjete ovlaštene osobe (iz i izvan organizacije);
- ne dolaziti u dodir s razlivenom tvari i smjestiti se uz vjetar kako bi se izbjeglo udisanje plina, dima, prašine i pare;
- skinuti svu kontaminiranu odjeću i odložiti je na sigurno.

^a Poštuju se specifikacije sadržane u propisima o željezničkom prometu ili pravilima o radu željeznice.

Dodatne upute strojovođama o mogućim rizicima vezanima uz opasni teret, razvrstan po klasama i o postupcima koje treba poduzeti u danim okolnostima		
Oznake opasnosti i listice, opis rizika	Mogući rizici	Dodatne upute
(1)	(2)	(3)
Eksplozivne tvari i predmeti 1 1.5 1.6	Mogu posjedovati različita svojstva i učinke, kao što su jaka detonacija; izbacivanje krhotina; intenzivna vatra/visoka temperatura; nastanak jarke svjetlosti; glasne buke ili dima. Osjetljivi su na udarce i/ili toplinu.	Eksplozivne tvari i predmeti
Eksplozivne tvari i predmeti 1.4	Manja opasnost od eksplozije i požara.	Skloniti se
Zapaljivi plinovi 2.1 2	Opasnost od požara Opasnost od eksplozije Mogu biti pod pritiskom. Opasnost od gušenja. Mogu izazvati opekline i/ili ozbeline. Spremnici mogu eksplodirati prilikom zagrijavanja.	Skloniti se. Udaljiti se od nižih područja.
Nezapaljivi, neotrovni plinovi 2.2 2	Opasnost od gušenja. Mogu biti pod pritiskom. Mogu izazvati ozbeline. Spremnici mogu eksplodirati prilikom zagrijavanja.	Skloniti se. Udaljiti se od nižih područja.
Otrovni plinovi 2.3	Opasnost od trovanja. Mogu biti pod pritiskom. Mogu izazvati opekline i/ili ozeblinae. Spremnici mogu eksplodirati prilikom zagrijavanja.	Skloniti se. Udaljiti se od nižih područja.
Zapaljive tekućine 3 3	Opasnost od požara. Opasnost od eksplozije. Spremnici mogu eksplodirati prilikom zagrijavanja.	Skloniti se. Udaljiti se od nižih područja.
Zapaljive krute tvari, samoreaktivne tvari, polimerizirajuće tvari i krute eksplozivne tvari smanjene osjetljivosti 4.1	Opasnost od požara. Zapaljivi ili sagorivi, vatru može izazvati toplina, iskra ili plamen. Mogu sadržavati samoreaktivne tvari koje su podložne egzotermnom razlaganju u slučaju zagrijavanja, kontakata s drugim tvarima (poput kiselina, spojeva teških metala ili amina), trenja ili udarca. To može rezultirati stvaranjem štetnih i zapaljivih plinova ili para ili samozapaljenjem. Spremnici mogu eksplodirati prilikom zagrijavanja. Opasnost od eksplozije kod eksploziva smanjenje osjetljivosti nakon gubitka sredstva za smanjenje osjetljivosti.	
Tvari sklone spontanom sagorijevanju 4.2	Opasnost od spontanog sagorijevanja ako se paketi oštete ili sadržaj izlije. Moguća snažna reakcija u kontaktu s vodom.	
Tvari koje u kontaktu s vodom stvaraju zapaljive plinove 4.3 4.3	Opasnost od požara i eksplozije u kontaktu s vodom.	

Dodatne upute (strojovođa) o mogućim rizicima vezanima uz opasni teret, razvrstan po klasama i o postupcima koje treba poduzeti u danim okolnostima		
Oznake opasnosti i listice, opis rizika	Oznake opasnosti i listice, opis rizika	Oznake opasnosti i listice, opis rizika
(1)	(2)	(3)
Oksidirajuće tvari 5.1	Opasnost od snažne reakcije, zapaljenja i eksplozije u kontaktu sa sagorivim ili zapaljivim tvarima.	
Organski peroksidi 5.2	Opasnost od egzotermnog razlaganja pri povišenim temperaturama, kontaktu s drugim tvarima (na primjer kiselinama, spojevima teških metala ili amina), trenju ili udarcu. To može rezultirati stvaranjem štetnih i zapaljivih plinova ili para ili samozapaljenjem.	
Otrovne tvari 6.1	Opasnost od trovanja pri udisanju, kontaktu preko kože ili gutanju. Opasnost za vodeni okoliš ili kanalizacijski sustav	
Zarazne tvari 6.2	Opasnost od zaraze. Može uzrokovati ozbiljnu bolest ljudi ili životinja. Opasnost za vodeni okoliš ili kanalizacijski sustav	
Radioaktivni materijal 7A 7B 7C 7D	Opasnost od unosa u organizam i vanjske radijacije.	Ograničiti vrijeme izlaganja.
Fisijski materijal 7E	Opasnost od nuklearne lančane reakcije.	
Nagrizajuće tvari 8	Opasnost od opekline zbog korozije. Mogu snažno reagirati s vodom, drugim tvarima i međusobno. Ako se proliju može doći do stvaranja korozivnih para. Opasnost za vodeni okoliš ili kanalizacijski sustav.	
Različite opasne tvari i predmeti 9 9A	Opasnost od opekline. Opasnost od požara. Opasnost od eksplozije. Opasnost za vodeni okoliš ili kanalizacijski sustav	

NAPOMENA: 1: Kod opasnih tereta s višestrukim rizicima i mješovitih tereta treba se pridržavati svih odgovarajućih stavki.

2: Navedene u stupcu (3) Tablice dodatne upute mogu se izmijeniti tako da se navedu klase opasnog tereta koji se prevozi i način prijevoza tog tereta i, ako je potrebno, može ih se izmijeniti prema postojećim nacionalnim specifikacijama.

Dodatne upute [strojovođa] o mogućim rizicima vezanima uz opasni teret, označen kao u nastavku, i o postupcima koje treba poduzeti u danim okolnostima		
Oznaka (1)	Mogući rizici (2)	Dodatne upute (3)
 Tvari opasne za okoliš	Opasnost za vodeni okoliš ili kanalizacijski sustav.	
 Tvari povišene temperature	Opasnost od opekline	Izbjegavati kontakt s vrućim dijelovima vagona ili spremnikom i prolivenom tvari.

Oprema za osobnu zaštitu koja se mora nalaziti u kabini strojovođe

U kabini strojovođe mora se nalaziti sljedeća oprema^a:

- prenosivi rasvjetni uređaj;
- za strojovođu
- prikladna upozoravajuća odjeća.

^a Potrebna oprema se, po potrebi, dostavlja u skladu s postojećim nacionalnim specifikacijama.

5.4.4 Zadržavanje podataka o prijevozu opasnih tvari

5.4.4.1 Pošiljatelj i prijevoznik zadržavaju primjerak prijevozne isprave za opasne tvari i dodatne podatke i dokumentaciju kako je navedeno u Propisu RID najmanje tri mjeseca.

5.4.4.2 Ako se dokumenti čuvaju elektronički ili u informatičkom sustavu, pošiljatelj i prijevoznik moraju biti u mogućnosti ispisati ih na papiru.

5.4.5 Primjerak obrasca za multimodalne opasne tvari

Primjerak obrasca koji se može koristiti kao kombinirana deklaracija za opasne tvari i potvrda o pakiranju kontejnera za multimodalni prijevoz opasnih tvari.

1. Otpremnik / Pošiljatelj		2. Broj prijevozne isprave			
		3. Stranica 1 od stranica		4. Referencija otpremnika	
				5. Referencija pošiljatelja	
6. Primatelj		7. Prijevoznik (ispunjava prijevoznik)			
		IZJAVA OTPREMNIKA/POŠILJATELJA Ovime izjavljujem da je sadržaj ove pošiljke u potpunosti i točno opisan u nastavku njezinim vlastitim otpremnim nazivom, i da je razvrstana, pakirana, označena i obilježena/oblijepljena velikom listicom opasnosti i da je u svakom pogledu u ispravnom stanju za prijevoz prema važećim međunarodnim i nacionalnim državnim propisima.			
8. Ova je pošiljka unutar ograničenja propisana za: (nepotrebno izbrisati) PUTNIČKI I TERETNI ZRAKOPLOV		9. Dodatni podaci o rukovanju			
10. Plovilo / broj leta i datum					11. Luka / mjesto ukrcaja
12. Luka / mjesto iskrcaja					13. Odredište
14. Oznake otpreme (m ³)		* Broj i vrsta pakiranja; opis stvari	Bruto masa (kg)	Neto masa	Zapremina
ZA OPASNE TVARI: treba definirati: UN broj, pripadajući otpremni naziv, klasu opasnosti, pakirnu skupinu (gdje je dodijeljena) i svaku drugu informaciju koju zahtjeva važeći nacionalni i međunarodni propis.					
15. Identifikacijski br. kontejnera / registracijski broj vozila		16. Broj(evi) pečaćenja	17. Konteiner/vozilo veličina i tip	18. Tara (kg)	19. Ukupna bruto (uključujući taru) (kg)
POTVRDA O PAKIRANJU KONTEJNERA/VOZILA Ovime izjavljujem da je gore opisana roba pakirana/natovarena na konteiner/vozilo označeno skladu s vrijedećim odredbama ** MORA ISPUNITI I POTPISATI ZA SVU TVARI NA KONTEJNERU/VOZILU OSOBA ODGOVORNA ZA PAKIRANJE/UTOVAR		21. POTVRDA ORGANIZACIJE KOJA PRIMA POŠILJKU Primljeni gore navedeni broji pakiranja/konteinera/prikolica u dobrom stanju ako ovime nije izrečeno drukčije: PRIMJEDBE ORGANIZACIJE KOJA PRIMA POŠILJKU:			
20. Naziv društva		Naziv vozača	22. Naziv društva (OTPREMNICA KOJI PRIPREMA OVU NAPOMENU)		
Ime / Status davatelja izjave		Reg. br. vozila	Ime / Status davatelja izjave		
Mjesto i datum		Potpis i datum	Mjesto i datum		
Potpis davatelja izjave		POTPIS VOZAČA	Potpis davatelja izjave		

—

OBRAZAC ZA MULTIMODALNE OPASNE TVARI
Nastavak

1. Otpremnik / Pošiljatelj	2. Broj prijevozne isprave		
	3.	4. Referencija otpremnika	
	Stranica 2 od stranica	5. Referencija pošiljatelja	
14. Oznake otpreme * Broj i vrsta pakiranja; opis stvari Bruto masa (kg) Neto masa Zapremina (m ³)			
ZA OPASNE TVARI: treba definirati: UN broj, pripadajući otpremni naziv, klasu opasnosti, pakirnu skupinu (gdje je dodijeljena) i svaku drugu informaciju koju zahtjeva važeći nacionalni i međunarodni propis.			

Poglavlje 5.5

Posebne odredbe

5.5.1 (Brisano)

5.5.2 **Posebne odredbe koje se primjenjuju na fumigirane jedinice za prijevoz tereta (UN 3359)**

5.5.2.1 **Općenito**

5.5.2.1.1 Fumigirane jedinice za prijevoz tereta (UN 3359) koje ne sadrže neki drugi opasni teret nisu podložne nijednoj odredbi Propisa RID koja se ne odnosi na ovaj odjeljak.

5.5.2.1.2 Kad je u fumigiranu jedinicu za prijevoz tereta osim sredstva za fumigaciju utovaren i opasni teret, povrh odredbi ovog odjeljka primjenjuje se svaka odredba Propisa RID mjerodavna za ovaj teret (uključujući obilježavanje, označavanje i dokumentaciju).

5.5.2.1.3 Samo jedinice za prijevoz tereta koje se mogu zatvoriti tako da se ispuštanje plina svede na najmanju moguću mjeru mogu se koristiti za prijevoz fumigiranog tereta.

5.5.2.2 **Obuka**

Osobe koje rukuju fumigiranim jedinicama za prijevoz tereta obučavaju se u skladu sa svojim odgovornostima

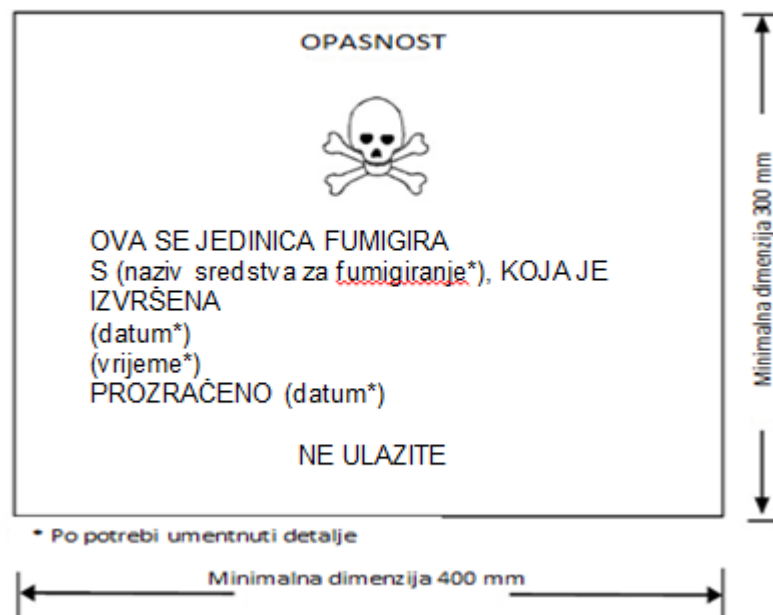
5.5.2.3 **Označavanje i obilježavanje**

5.5.2.3.1 Na fumigiranu jedinicu za prijevoz tereta postavlja se oznaka upozorenja, kako je navedeno u 5.5.2.3.2, i to kod svake pristupne točke gdje će je svatko tko otvara ili ulazi u jedinicu za prijevoz tereta lako uočiti. Ta oznaka ostaje na jedinici za prijevoz tereta dok se ne ispune sljedeće odredbe:

- (a) provjetravanje fumigirane jedinice za prijevoz tereta kako bi se uklonila štetna koncentracija plina korištenog za fumigaciju; i
- (b) istovarivanje fumigiranog tereta ili materijala.

5.5.2.3.2 Znak upozorenja zbog fumigacije mora izgledati kako je prikazano na Slici 5.5.2.3.2.

Slika 5.5.2.3.2

Znak upozorenja zbog fumigacije

Znak mora biti pravokutnog oblika. Njegove minimalne dimenzije moraju biti 400 mm širine x 300 mm visine, a minimalna širina vanjskog ruba mora biti 2 mm. Oznaka mora biti otisnuta crnom bojom na bijeloj pozadini, slovima čija visina ne smije prelaziti 25 mm. Gdje dimenzije nisu propisane, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne prikazanim.

5.5.2.3.3 Ako je fumigirana jedinica za prijevoz tereta potpuno provjetrena otvaranjem vrata jedinice ili mehaničkom ventilacijom nakon fumigacije, na oznaci upozorenja na fumigaciju stoji datum provjetravanja.

5.5.2.3.4 Oznaka upozorenja na fumigaciju uklanja se nakon što se fumigirana jedinica za prijevoz tereta provjetri i iz nje istovari teret.

5.5.2.3.5 Listice opasnosti koje udovoljavaju modelu br. 9 (vidjeti 5.2.2.2.2) ne postavljaju se na fumigiranu jedinicu za prijevoz tereta osim ako se to zahtijeva za druge upakirane tvari ili predmete Klase 9.

5.5.2.4 Dokumentacija

5.5.2.4.1 Dokumenti koji se odnose na prijevoz fumigiranim jedinicama za prijevoz tereta koje nisu potpuno provjetrene prije prijevoza uključuju sljedeće informacije:

- "UN 3359 fumigirana jedinica za prijevoz tereta, 9", ili "UN 3359 fumigirana jedinica za prijevoz tereta, Klasa 9";
- datum i vrijeme fumigacije; i
- vrstu i količinu korištenog sredstva za fumigaciju.

Ove informacije sastavljaju se na službenom jeziku zemlje koja vrši otpremu ali i na engleskom, francuskom, njemačkom ili talijanskom jeziku ako jezik te zemlje nije jedan od navedenih, osim ako sporazumima, ako takvi postoje, između zemalja koje sudjeluju u prijevozu nije drugačije određeno.

5.5.2.4.2 Prijevozna isprava može biti u bilo kojem obliku, pod uvjetom da sadrži informacije navedene u 5.5.2.4.1. Te informacije moraju biti razumljive, čitljive i trajne.

5.5.2.4.3 Osiguravaju se upute za uklanjanje sveg preostalog sredstva za fumigaciju uključujući i uređaje za fumigaciju (ako su takvi korišteni).

5.5.2.4.4 Dokumentacija nije obvezna ako je izvršeno potpuno provjetravanje fumigirane jedinice za prijevoz tereta i ako na oznaci upozorenja stoji datum provjetravanja (vidjeti 5.5.2.3.3 i 5.5.2.3.4).

5.5.3 **Posebne odredbe koje se primjenjuju na prijevoz suhog leda (UN 1845) i na pakete i vagone i kontejnere koji sadrže tvari koje predstavljaju rizik od gušenja kada se koriste za potrebe hlađenja (poput suhog leda (UN 1845) ili dušika, hlađene tekućine (UN 1977) ili argona, hlađene tekućine (UN 1951) ili dušik)**
NAPOMENA: U kontekstu ovog odjeljka pojam „kondicioniranje” može imati šire značenje i uključuje zaštitu.”

5.5.3.1 Područje primjene

5.5.3.1.1 Ovaj odjeljak ne primjenjuje se na tvari koje se mogu koristiti za hlađenje i kondicioniranje kada se prevoze kao pošiljka opasnih tvari, osim za prijevoz suhog leda (UN br. 1845). Kada se prevoze kao pošiljka, te tvari prevoze se pod odgovarajućom stavkom Tablice A u Poglavlju 3.2 u skladu s povezanim uvjetima prijevoza.

Za UN br. 1845, uvjeti naznačeni u ovom odjeljku, osim 5.5.3.3.1, primjenjuju se na sve vrste prijevoza, kao rashladno sredstvo, sredstvo za kondicioniranje ili kao pošiljka. Za prijevoz UN br. 1845 ne primjenjuje se nijedna druga odredba Propisa RID.

5.5.3.1.2 Ovaj odlomak se ne primjenjuje na plinove u rashladnim ciklusima.

5.5.3.1.3 Ovaj odlomak se ne primjenjuje na opasne tvari koje se koriste za hlađenje spremnika ili MEGC-a tijekom prijevoza.

5.5.3.1.4 Vagoni i kontejneri koji sadržavaju tvari koje se koriste za potrebe hlađenja ili kondicioniranja uključuju vagone i kontejnere koji sadržavaju zapakirane tvari koje se koriste za hlađenje ili kondicioniranje, kao i vagone i kontejnere s nezapakiranim tvarima koja se koriste za hlađenje ili kondicioniranje.

5.5.3.1.5 Pododjeljci 5.5.3.6 i 5.5.3.7 primjenjuju se samo ako postoji stvarna opasnost od gušenja u vagonu ili kontejneru. Sudionici moraju sami procijeniti tu opasnost, uzimajući u obzir opasnosti koje predstavljaju tvari korištene za hlađenje ili kondicioniranje, količinu tvari koja treba prevoziti, trajanje putovanja, vrstu prihvaćanja koje se koristi i ograničenja koncentracije plina navedena u Napomeni pod 5.5.3.3.3.

5.5.3.2 Općenito

5.5.3.2.1 Vagoni i kontejneri u kojima se prevozi suhi led (UN 1845) ili koji sadrže tvari koje se koriste u svrhe hlađenja (osim fumigacije) tijekom prijevoza nisu podložni nijednoj odredbi Propisa RID, osim ovog odlomka.

5.5.3.2.2 Kada se opasni tereti tovari u vagone i kontejnere koji sadrže tvari za hlađenje ili kondicioniranje, uz odredbe ovog odjeljka primjenjuju se i sve odredbe Propisa RID mjerodavne za te opasne terete.

5.5.3.2.3 (Rezervirano)

5.5.3.2.4 Osobe uključene u rukovanje ili prijevoz vagonima i kontejnerima u kojima se prevozi suhi led (UN 1845) ili koji sadrže tvari za hlađenje ili kondicioniranje, moraju biti obučene razmjerno svojim odgovornostima.

5.5.3.3 Paketi koji sadrže suhi led (UN 1845) ili sredstvo za hlađenje ili regenerator

5.5.3.3.1 Zapakirane opasne tvari kojima je potrebno hlađenje na koje se odnose upute za pakiranje P 203, P 620, P 650, P 800, P 901 ili P 904 iz 4.1.4.1 moraju udovoljavati odgovarajućim uvjetima te upute za pakiranje.

5.5.3.3.2 Za zapakirane opasne tvari kojima je potrebno hlađenje na koje se odnose druge upute za pakiranje, paketi moraju biti otporni na vrlo niske temperature i sredstvo za hlađenje ili kondicioniranje ne smije značajno na njih utjecati ili ih oslabiti. Paketi moraju biti konstruirani i izrađeni tako da omogućuju ispuštanje plinova kako bi se spriječilo stvaranje tlaka od kojeg bi ambalaža mogla puknuti. Opasne tvari moraju se pakirati tako da je onemogućeno kretanje nakon rasipanja bilo kakvog sredstva za hlađenje ili kondicioniranje.

5.5.3.3.3 Paketi koji sadrže suhi led (UN 1845) ili rashladno sredstvo ili sredstvo za kondicioniranje moraju se prevoziti u dobro prozračenim vagonima i kontejnerima. Označavanje prema 5.5.3.6 u ovom slučaju nije potrebno.

Prozračivanje nije potrebno, a označavanje prema 5.5.3.6 potrebno je ako je:

- spriječena razmjena plina između teretnog prostora i dostupnih pregradaka tijekom prijevoza; ili
- ako je teretni prostor izolirana, hladena ili mehanički hladena oprema, npr. kako je definirano u Sporazumu o međunarodnom prijevozu lako kvarljivih prehrambenih proizvoda i opremi na specijalnim vozilima za njihov prijevoz (ATP) i odvojena je od dostupnih komora tijekom prijevoza.

NAPOMENA: U ovom kontekstu „dobro prozračeno“ znači postojanje atmosfere gdje je koncentracija ugljičnog dioksida ispod 0,5% volumenskog udjela, a koncentracija kisika iznad 19,5% volumenskog udjela.

5.5.3.4 Označavanje paketa koji sadrže suhi led (UN 1845) ili sredstvo za hlađenje ili kondicioniranje

5.5.3.4.1 Paketi koji sadrže suhi led (UN 1845) kao pošiljku moraju biti označeni kao paketi koji sadrže „UGLJIKOV DIOKSID, KRUTI“ ili „SUHI LED koji sadrže opasne tvari koje se koriste za hlađenje ili kondicioniranje moraju biti označeni nazivom navedenim u stupcu (2) tablice A poglavlja 3.2 tih opasnih tvari iz čega mora slijediti tekst "KAO SREDSTVO ZA HLAĐENJE" ili "KAO SREDSTVO ZA KONDICIONIRANJE" na službenom jeziku zemlje podrijetla i, ako taj jezik nije engleski, francuski, njemački ili talijanski, na engleskom, francuskom, njemačkom ili talijanskom jeziku, osim ako sporazumi potpisani među državama zahvaćenim predmetnim prijevozom ne propisuju drugačije.

5.5.3.4.2 Oznake moraju biti trajne, čitke, dovoljne veličine i postavljene tako, u odnosu na paket, da su lako vidljive.

5.5.3.5 Vagoni i kontejneri koji sadrže nezapakirani suhi led

5.5.3.5.1 Ako se koristi suhi led u nezapakiranom obliku, on ne smije doći u izravni kontakt s metalnom konstrukcijom vagona ili kontejnera kako bi se izbjegla lomljivost metala. Moraju se poduzeti mjere kako bi se osigurala odgovarajuća izolacija između suhog leda i vagona ili kontejnera najmanjim razmakom od 30 mm (npr. korištenjem odgovarajućih materijala koji slabo provode toplinu poput drvenih dasaka, paleta i.t.d).

5.5.3.5.2 Kada se suhi led postavlja oko pakiranja, moraju se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da paketi ostanu u prvotnom položaju tijekom prijevoza nakon što se suhi led raspe.

5.5.3.6 Označavanje vagona i kontejnera

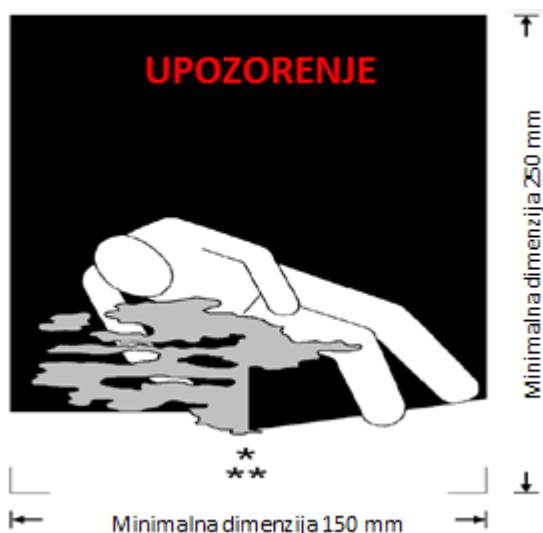
5.5.3.6.1 Vagoni i kontejneri koji sadrže **suhi led (UN 1845)** ili opasne terete koji se koriste za hlađenje i kondicioniranje koji nisu dobro prozračeni moraju biti označeni oznakom upozorenja, kako je navedeno u 5.5.3.6.2, pričvršćenom na svakom mjestu pristupa gdje će biti lako vidljiva osobama koje otvaraju ili ulaze u vagon ili kontejner. Ta oznaka mora ostati na vagonu ili kontejneru sve dok ne bude udovoljeno sljedećim odredbama:

- (a) sve dok vagon ili kontejner ne bude dobro prozračen kako bi se uklonile štetne koncentracije **suhog leda (UN 1845)** ili rashladnog sredstva ili sredstva za kondicioniranje; i
- (b) sve dok se **suhi led (UN 1845)** ili **ohlađena** ili kondicionirana roba ne istovari.

Sve dok su vagoni ili kontejneri označeni, moraju se poduzeti nužne mjere opreza prije ulaska u njih. Nužnost prozračivanja kroz vrata teretnog prostora ili na neki drugi način (npr. mehaničko ozračivanje) mora se ocijeniti i uključiti u osposobljavanje osoba uključenih u predmetni postupak.

5.5.3.6.2 Znak upozorenja mora izgledati kako je prikazano na Slici 5.5.3.6.2.

Slika 5.5.3.6.2

Znak upozorenja o gušenju za vagone i kontejnere

- * Umetnuti naziv ili naziv zagušljivca koji se upotrebljava kao rashladno sredstvo/sredstvo za kondicioniranje prikazanog u stupcu (2) Tablice A Poglavlja 3.2. Natpis mora biti napisan velikim slovima koja moraju biti u istoj liniji i visoka najmanje 25 mm. Ako je duljina pravilnog otpremnog naziva prevelika da bi stao u predviđeni prostor, slova mogu biti smanjena na maksimalnu veličinu koja može stati u taj prostor. Primjerice: „UGLJIKOV DIOKSID, KRUTI“. Mogu se dodati dodatne informacije poput „KAO RASHLADNO SREDSTVO“ ili „KAO SREDSTVO ZA KONDICIONIRANJE“

Znak mora biti pravokutnog oblika. Minimalne dimenzije moraju biti 150 mm širine x 250 mm visine. Riječ „UPOZORENJE“ mora biti crvene ili bijele boje, a slova moraju biti visoka najmanje 25 mm. Kada dimenzije nisu propisane, sve karakteristike moraju biti približno razmjerne prikazanim.

Po potrebi, riječ „UPOZORENJE“ i riječi „KAO SREDSTVO ZA HLAĐENJE“ ili „KAO SREDSTVO ZA KONDICIONIRANJE“ moraju biti na službenom jeziku zemlje podrijetla i, ako taj jezik nije engleski, francuski, njemački ili talijanski, na engleskom, francuskom, njemačkom ili talijanskom jeziku, osim ako sporazumi potpisani među državama uključenima u predmetni prijevoz ne propisuju drugačije.

5.5.3.7 Dokumentacija

5.5.3.7.1 Dokumenti (poput teretnice, manifesta tereta ili teretnog lista CMR/CIM) vezani za prijevoz vagona ili kontejnera koji sadrže ili su sadržavali **suhi led (UN 1845)** ili tvari koje se koriste u svrhu hlađenja ili kondicioniranja i nisu u potpunosti izračeni prije prijevoza moraju sadržavati sljedeće podatke:

- (a) UN broj kojem prethode slova "UN"; i
- (b) naziv naveden u stupcu (2) tablice A poglavlja 3.2 iza kojeg mora slijediti, **gdje je primjenjivo**, tekst "KAO SREDSTVO ZA HLAĐENJE" ili "KAO SREDSTVO ZA KONDICIONIRANJE" na službenom jeziku zemlje podrijetla i, ako taj jezik nije engleski, francuski, njemački ili talijanski, na engleskom, francuskom, njemačkom ili talijanskom jeziku, osim ako sporazumi potpisani među državama zahvaćenim predmetnim prijevozom ne propisuju drugačije.

Na primjer: "UN 1845, UGLJIKOV DIOKSID, KRUTI, KAO SREDSTVO ZA HLAĐENJE".

5.5.3.7.2 Prijevozna isprava može biti u bilo kojem obliku, pod uvjetom da sadrži podatke propisane u 5.5.3.7.1. Ti podaci moraju se lako prepoznati, moraju biti čitki i trajni

5.5.4 Opasne tvari sadržane u opremi koja je u upotrebi ili namijenjena za upotrebu tijekom prijevoza, smještena u pakete, zaštitnu ambalažu, kontejnere ili teretne prostore ili pričvršćena na njih

5.5.4.1 Opasne tvari (npr. litijske baterije, gorivo u patronama) sadržane u opremi poput uređaja za bilježenje podataka i uređaja za praćenje tereta, koji su pričvršćeni na pakete, zaštitnu ambalažu, kontejnere ili teretne prostore ili su smješteni u njih podliježu samo sljedećim odredbama Propisa RID:

- (a) oprema se mora upotrebljavati ili biti namijenjena za upotrebu u prijevozu;
- (b) sadržane opasne tvari (npr. litijske baterije, gorivo u patronama) moraju ispunjavati primjenjive zahtjeve u pogledu konstrukcije i ispitivanja navedene u Propisu RID; i
- (c) oprema mora biti otporna na udarce i opterećenje koji su uobičajeni tijekom prijevoza.

5.5.4.2 Kad se oprema koja sadrži opasne tvari prevozi kao pošiljka, mora se upotrijebiti rele-vantni navod iz tablice A u poglavlju 3.2 i primjenjuju se sve primjenjive odredbe Propisa RID."

